

EPIDEMIA DE CIUMĂ DIN BANATUL TIMIȘOAREI ȘI DIN TRANSILVANIA DIN 1738 – ECOURI ÎN PRESA DIN EUROPA

Costin Feneșan*

Cuvinte cheie: epidemia de ciumă, Banatul Timișoarei, Transilvania, „Bologna”, „Amsterdam”, „St. Petersburgische Zeitung”.

Keywords: epidemic plague, Banat of Temesvar, Transylvania, „Bologna”, „Amsterdam”, „St. Petersburgische Zeitung”.

The epidemic plague in the Banat of Temesvar and in Transylvania in 1738 – echoes in the European press (Abstract)

During the fight between the Austrian and Ottoman troops in the late autumn of 1737, the epidemic plague spread from Wallachia to Transylvania's southern regions, such as the Districts of Brașov (*Kronstadt*) and Sibiu (*Hermannstadt*). Thereafter a battalion of Grünne's Infantry Regiment, moved from Transylvania to the garrison of Timișoara (*Temesvar*), brought the plague into the Banat of Temesvar. On the background of the Austrian-Ottoman military clashes in 1738, the press in Europe paid an increasing attention to the epidemic disease in Transylvania and in the Banat of Temesvar. The source of all informations on the ongoing epidemic plague was the official Vienna newspaper, „Wienerisches Diarium”. Over 60 more or less extensive news (published in the Appendix) were excerpted from a certain number of european newspapers as „Bologna”, „Amsterdam” (with the „Suite des nouvelles d'Amsterdam”), „St. Petersburgische Zeitung” (Sankt Petersburg), „Le Courier” (Avignon), „Gazeta de Lisboa” (Lisbon), „Diario Ordinario” (Rome), „Ordinari Post-Zeitungen” (Munich), „Mercure historique et politique” (Hague) with its Spanish version „Mercurio histórico y político” (Madrid) and „Gazette de France” (Paris).

În luna ianuarie 1738 Administrația imperială a Banatului Timișoarei a primit primele informații despre epidemia de ciumă care izbucnise în Transilvania, în districtele Brașov și Făgăraș¹. Molima fusese adusă în principatul intracarpatic din Țara Românească de trupele imperiale care operau acolo împotriva celor turcești. În Banat, ciuma a ajuns la Timișoara în pofida măsurilor de prevenție care fuseseră dispuse de generalul Franz

Leopold von Engelshofen, comandantul cetății. Purtătorii epidemiei erau soldații unui batalion din Regimentul de infanterie Grünne, care fusese detașat din Transilvania după ce operase în Țara Românească². Izbucnirea epidemiei avea loc în condițiile desfășurării războiului austriacoturc pe teritoriul Banatului și la frontiera de sud

* Cercetător independent (București); e-mail: costinfeneșan@yahoo.com.

¹ Cu privire la epidemia de ciumă din Transilvania din 1738–1739, vezi Alexandru Lenghel, *Istoricul ciumei de la Cluj la 1738/1739*, Cluj (1930); Anton E. Dörner, Epidemia de ciumă în scaunul Orăștiei în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, în *Acta Musei Porolissensis*, 20 (1983), 547–549; Paul Binder, Epidemiile de ciumă din Transilvania în secolul al XVIII-lea (1709–1795), în *Retrospective medicale. Studii, note și documente*, București (1985), 173–187; Anton Dörner, Date privind epidemia de ciumă din Transilvania în perioada anilor 1738–1739 (coord. Sorina Bolovan, Ioan Bolovan), în *Sabin Manuilă. Istorie și demografie. Studii privind societatea română în secolele XVI–XX*, Cluj-Napoca (1995), 169–199; Ioan-George Andron, Calamități naturale și epidemii în Brașov și Țara Bârsei în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, în *Țara Bârsei*, s. n., 3 (14), Brașov (2004), 23.

² Cu privire la epidemia de ciumă din Banat din 1738–1740, vezi mai ales Anton von Hammer, *Istoria ciumei din Banat 1738–1740/Geschichte der Pest im Banat*. Cuvânt introductiv, traducere și note explicative de Costin Feneșan. Cu o postfață de Walther Konschitzky, Timișoara (2011). Vezi și Számek György, A pestis pusztitása Délmagyarországon, în *Történelmi és Régészeti Értesítő*, s. n., 7 (nr. 1), Timișoara (1891), 1–12; Samuil Izsák, Epidemia de ciumă din Timișoara (1738–1739) după descrierea lui Anton von Hammer, în *Samuil Izsák, Studii și cercetări de istoria medicinei și farmaciei în R.P.R.*, București (1962), 213–230; Mircea Teleguț, Vestigii cu privire la epidemia de ciumă din Timișoara (1738–1740), în *Mitropolia Banatului*, 31 (nr. 10–12), Timișoara (1981), 720–727; Mircea Teleguț, Epidemia de ciumă din 1738–1740 în satele bănățene, în *Timișoara medicală*, 32 (nr. 1), Timișoara (1987), 47–52; Virgil Ciobanu, Corneluța Fira-Mladinescu, Ovidiu Fira-Mladinescu, Epidemiile de ciumă din Banatul Timișan, în *Satu Mare – Studii și Comunicări*, 9 (2008), 93–100.

a Transilvaniei. Extinderea treptată și constantă a molimei atât în Banat cât și în Transilvania a determinat luarea unor măsuri drastice pentru îngrădirea acesteia și pentru a fi prevenită răspândirea ei în alte regiuni ale monarhiei habsburgice. Ca urmare a rapoartelor primite atât din partea Guberniului și a Comandamentului Militar al Transilvaniei cât și a Administrației imperiale a Banatului și a Comandamentului Militar Bănățean, împăratul Carol al VI-lea a emis în primăvara anului 1738, prin intermediul Comisiei Sanitare Aulice, mai multe ordine și instrucțiuni referitoare la combaterea epidemiei de ciumă și la prevenirea extinderii ei.

Este cât se poate de firesc că apariția și răspândirea acestui flagel cumplit a ajuns să fie înregistrată cât de curând în paginile oficiosului vienez bisăptămânal „Wienerisches Diarium”³. De altfel relatările ziarului vienez, care se întemeiau pe diferite rapoarte provenind de la autoritățile militare și civile din Banat și Transilvania, au ajuns să constituie sursa unică pentru ziarele din Europa în care au apărut informații despre epidemia de ciumă. Știrile din sursă vieneză au fost preluate fie *tale-qual*, fie într-o formă rezumativă/prescurtată⁴. În unele cazuri, ele au determinat, așa cum se va vedea, luarea unor măsuri de protecție față de o posibilă extindere a epidemiei de ciumă.

În mod surprinzător, știrile cele mai numeroase despre epidemia de ciumă din 1738 din Banat și Transilvania apărute în ziarele europene pe care le-am consultat au văzut lumina tiparului în săptămânalul „Bologna”⁵. Între 2 ianuarie și 11 noiembrie 1738 „Bologna” a publicat nu mai puțin de 20 de știri, unele în succesiune săptămânală. Se cuvine remarcat faptul că periodicul din Bologna, preluând o știre de la Veneția, provenind desigur din sursă vieneză, și-a informat cititorii că

în satele Zărnești și Sânpetru din districtul Brașov ar fi murit de ciumă 16 persoane. Aflând această veste, Magistratul venețian al Sănătății a interzis primirea în orice port sau localitate din Republica dogilor a persoanelor sau mărfurilor provenind „din locuri infectate sau suspecte.” Ziarul din Bologna mai amintea faptul, că de la Viena fusese trimis în Transilvania doctorul Garelli însoțit de mai mulți „chirurgi” pentru a lua măsuri de stăvilire a epidemiei. În legătură cu ciuma care făcea progrese în Banat, „Bologna” a remarcat moartea a 8 oameni în suburbia Sf. Andrei (Palanca) din Timișoara și extinderea molimei în lumea sateilor bănățene. Preluând o știre de la Frankfurt am Main, provenind fără îndoială tot din sursă vieneză, Magistratul de acolo dispuse – așa își informează „Bologna” cititorii – măsuri pentru a împiedica pătrunderea ciumei, care ajunsese deja la frontierele Ungariei. În cursul verii anului 1738, săptămânalul din Bologna a înregistrat, în funcție de știrile care îi parveau, fluctuațiile înregistrate de virulența epidemiei de ciumă, ilustrată prin îmbolnăviri și decese, la Timișoara și în satele din Banat și deopotrivă extinderea acesteia la Seghedin și Aradul Nou, ba chiar și în comitatul Bács, în pofida măsurilor de prevenție dispuse de Comisia Aulică de Sănătate. La finele lunii august 1738, „Bologna” își anunța cititorii că ciuma făcea mari ravagii în Țara Românească și Moldova, iar cazurile de boală înregistrate la Sibiu, Alba Iulia, Deva și Gyula determinaseră Comisia Aulică de Sănătate să înființeze lazarete pentru ciumați la Petrovaradin și Kecskemét. La 23 septembrie 1738 ziarul din Bologna deplângea mortalitatea ridicată cauzată de epidemia de ciumă în Transilvania și își informa alarmat cititorii că doar 12 din cei 560 de bolnavi internați în lazaretele din Timișoara ar mai fi rămas în viață. Tot „Bologna” scria la 7 octombrie 1738, că generalul Engelshofen, comandantul cetății Timișoara, ar fi afirmat că se temea mai mult de ciumă decât de turcii inamici. În fine, la jumătatea lunii noiembrie 1738 ziarul din Bologna a constatat cu vădită ușurare, că „la Timișoara și în Banatul de acolo îmbolnăvirea contagioasă a încetat aproape cu totul”.

Ziarul „Amsterdam” cu suplimentul său „Suite des nouvelles d’Amsterdam”, cu ediții în zilele de marți și vineri din fiecare săptămână⁶, a publicat

³ Edițiile din anii 1737, 1738 și 1739 ale „Wienerisches Diarium”, care ar trebui să se fi păstrat în hemeroteca de la Österreichische Nationalbibliothek din Viena nu au fost reproduse în format digital pe portalul ANNO/Austrian Newspapers Online.

⁴ Nu am reușit să consultăm edițiile din 1738 a patru periodice europene importante din acea vreme: „Gazette de Cologne” (care a apărut la Köln între 1734 și 1794), „Gazette d’Utrecht” (care a apărut între 1721 și 1785), „Gazette de Leyde/Nouvelles extraordinaires des divers endroits” (care a apărut între 1677 și 1798) și „Gazette de Bruxelles” (care a apărut între 1649 și 1791).

⁵ Periodicul, care a apărut în fiecare marți din săptămână, era unul dintre cele mai vechi care vedea lumina tiparului pe teritoriul Italiei, în cuprinsul Statului papal (a apărut între 1642 și 1787). Am consultat colecția ziarului, păstrată la Biblioteca dell’Archiginnasio din Bologna, la adresa <https://badigit.comune.bologna.it/Gazette/gazette/default/asp>.

⁶ Fondat în 1663, ziarul neerlandez, cunoscut mai mult sub numele de „Gazette d’Amsterdam”, a publicat în suplimentele sale mai ales știri din Imperiul otoman și din Europa de Est și de Sud-Est. Am consultat ediția a acestui periodic pe anul 1738 după exemplarele păstrate la Harvard University Cambridge Massachusetts, Widener Library.

între 14 ianuarie și 30 decembrie 1738 un număr de 17 știri, aproape toate din sursă vieneză directă sau mediată, cu privire la epidemia de ciumă din Banat și Transilvania. La fel ca periodicul din Bologna, și ziarului neerlandez îi este cunoscută plecarea unor medici de la Viena în Transilvania cu scopul de a opri răspândirea molimei fatale. Ziarul din Amsterdam își informa cititorii în mai multe ediții despre măsurile dispuse de la Viena pentru a împiedica extinderea epidemiei în Ungaria. La 31 ianuarie 1738 suplimentul ziarului „Amsterdam” menționa că din cauza extinderii molimei în Transilvania 12 târguri și sate din jurul Brașovului și Sibiului fuseseră izolate cu totul. Progresele pe care epidemia de ciumă le-a înregistrat în Banat la sfârșitul primăverii și în vara anului 1738 au impus – așa cum relatează ziarul neerlandez din sursă vieneză – luarea unor măsuri stricte de izolare și control la hotarele provinciei imperiale. În august 1738 „Amsterdam” și-a informat cititorii că senatul Republicii Genova, alarmat de știrile referitoare la progresele înregistrate de epidemia de ciumă, le interzisese supușilor săi orice legături cu Țara Românească, Transilvania, Banatul Timișoarei și Serbia. De altfel suplimentul ziarului neerlandez amintea la 5 septembrie 1738 măsurile drastice de carantină dispuse în Ungaria de împăratul Carol al VI-lea pentru toate persoanele care veneau la Viena din Transilvania și Banat, ordine care au fost reiterate și în luna octombrie 1738. La 11 noiembrie 1738, preluând o știre de la Belgrad venită desigur tot pe filieră vieneză, „Amsterdam” și-a informat cititorii că, în urma diminuării virulenței epidemiei de ciumă, la Timișoara începuseră să fie redeschise prăvăliile. După două săptămâni, suplimentul ziarului neerlandez scria că la Arad, Seghedin și Belgrad îmbolnăvirile de ciumă ar fi încetat cu totul, dar că Transilvania era încă puternic afectată de molimă. De altfel în ediția sa din 30 decembrie 1738 „Amsterdam” își informa cititorii că, în momentele de apogeu ale epidemiei de ciumă, la Sibiu încetau din viață în fiecare zi în jur de 80 de persoane.

Știrile despre teribila epidemie de ciumă din Transilvania și Banat au ajuns și la cititorii de limbă germană aflați la Sankt Petersburg. Ziarul „St. Petersburgische Zeitung”, care apărea în capitala Imperiului țarist din 1727, a publicat între 13 februarie și 25 decembrie 1738 un număr de 13 știri referitoare la molima din Transilvania și Banat⁷. Știrile proveneau fără excepție din sursă

⁷ Am consultat edițiile digitalizate din 1738 ale ziarului din Sankt Petersburg (care apărea în fiecare joi și duminică din săptămână), care se păstrează la Staatsbibliothek Berlin,

vieneză, fiind selectate de redactorii ziarului din Sankt Petersburg. În ediția din 17 aprilie 1738 ziarul menționa existența unei boli „cu pustule și umflături, de care mor mulți oameni” în scaunul Sebeș din Transilvania. Tot „St. Petersburgische Zeitung” își informa cititorii, că epidemia se extinsese și în Banat, în vreme ce în Transilvania molima făcuse necesară izolarea mai multor case din unele localități. Și tot ziarul din capitala Imperiului rus amintea măsurile stricte de carantină impuse în vara târzie a anului 1738 pentru a împiedica extinderea molimei din Banat și comitatul Bács spre interiorul Ungariei. La 29 septembrie 1738 „St. Petersburgische Zeitung” își informa cititorii, că un anumit medic pare să fi găsit „un excelent remediu și antidot minunat împotriva acestei boli otrăvitoare”. În același timp, ziarul le atrăgea cititorilor atenția asupra tentativelor de încălcare a măsurilor de carantină la granița cu Ungaria și sancțiunile aplicate celor care nesocoteau restricțiile impuse. Spre deosebire de alte periodice din Europa, „St. Petersburgische Zeitung” din 20 noiembrie 1738 ne surprinde printr-o remarcă preluată desigur din „Wienerisches Diarium”: „De bolile care bânuie pe aici [la Timișoara] n-a murit încă nimeni dintre cei avuți, ci doar dintre oamenii săraci”. La finele lunii decembrie 1738 ziarul german din Sankt Petersburg, întemeiat, firește, pe informații provenind de la Viena, a ținut să-și liniștească cititorii cu știrea despre slăbirea semnificativă a epidemiei de ciumă atât în Banat cât și în Transilvania.

Două ziare din Franța, „Le Courier” din Avignon și oficiosul parizian „Gazette de France”, având ca surse tot „Wienerisches Diarium”, i-au ținut la curent pe cititorii lor, ce-i drept într-o măsură mai redusă, cu privire la epidemia de ciumă din Transilvania și Banat. În ziarul din Avignon⁸ au apărut în această privință patru știri între 19 septembrie și 26 decembrie 1738. În edițiile din 19 și 26 septembrie 1738, „Le Courier”, insistând asupra pierderilor provocate de epidemia de ciumă în Banat, la Aradul Nou, la Seghedin și în comitatul Bács, își informa cititorii în legătură cu interzicerea comerțului cu zonele învecinate pentru a putea fi prevenită răspândirea molimei.

la adresa difmoe.eu/periodical/uuid.43302b6c-8098-492c-9859-3c9cb87ab389. Reproducerea digitalizată a fost realizată de Digitales Forum Mittel- und Osteuropa e. V. München (DiFMOE).

⁸ „Le Courier” a apărut bisăptămânal (în fiecare marți și vineri din săptămână) între 1733 și 1793 la Avignon, în comitatul Venaissain care făcea parte din Statul papal. Am consultat edițiile din 1738 ale ziarului în reproducerea digitalizată a colecției păstrate la Bibliothèque Municipale Avignon, 4°, 3704.

La fel ca „St. Petersburgische Zeitung”, ziarul din Avignon a remarcat în ediția sa din 23 decembrie 1738, că epidemia de ciumă „face ravagii mai mari la țară din cauza sărăciei țăranilor”. La finele lunii decembrie 1738 „Le Courier” a sesizat, pe de o parte, diminuarea intensității epidemiei în unele zone afectate, dar a constatat, pe de altă parte, o virulență sporită a acesteia în Transilvania și în jurul Aradului. În schimb „Gazette de France”, oficiosul care apărea la Paris din 1631⁹, își anunța cititorii în ediția din 7 iunie 1738, că în Banat și Transilvania epidemia care provocase moartea „atât de multor oameni” ar fi încetat cu totul.

„Gazeta de Lisboa”, ziarul oficios care apărea săptămânal la Lisabona începând cu anul 1715 cu unul sau două suplimente¹⁰, a publicat între 6 martie și 11 decembrie 1738 patru știri despre epidemia de ciumă din Transilvania și Banat. La 6 martie 1738 ziarul lusitan își informa cititorii că, din cauza extinderii epidemiei de ciumă, legăturile cu 12 localități din zona Brașovului și Sibiului fuseseră întrerupte cu totul. Despre epidemia izbucnită în Banat, „Gazeta de Lisboa” constata în ediția din 3 iulie 1738, că era pe cale să înceteze cu totul. În schimb ziarul din Lisabona își anunța cititorii la 27 noiembrie 1738, că „ciuma continuă cu efecte teribile în Transilvania și în mod deosebit la Sibiu”, în vreme ce în Banat s-ar fi stins cu totul. În ediția din 11 decembrie 1738 „Gazeta de Lisboa” revenea cu amănunte despre măsurile luate pentru a fi împiedicată extinderea epidemiei de ciumă în Transilvania: pe lângă impunerea unei perioade stricte de carantină, obligatorie inclusiv pentru ofițerii din trupele imperiale, Magistratul Sibiului s-ar fi mutat la Cisnădie după ce dispusese măsuri menite să prevină răspândirea molimei. În „Diario Ordinario”, care apărea săptămânal (miercurea) la Roma din anul 1716¹¹, o publicație altfel foarte atentă la ceea ce se întâmpla în Europa de Est și de Sud-Est mai ales în condițiile războiului austriaco-turc din 1738–1739, am reușit să descoperim numai două știri despre epidemia de ciumă din Banat și Transilvania. Interesat mai mult de evoluția situației de pe frontul austriaco-turc, ziarul roman a remarcat în ediția sa din 30 mai 1738

înainte de toate trimiterea unei cantități mari de provizii și muniții de la Seghedin la Timișoara, ceea ce făcuse necesară construirea unor depozite suplimentare în oraș și în suburbia Palanca. Apoi ziarul amintea doar în treacăt, că „bolile au încetat cu totul atât aici cât și în împrejurimi.” La 13 august 1738 „Diario Ordinario” își informa cititorii că din cauza extinderii epidemiei de ciumă în Țara Românească, în Banat și Transilvania, în Serbia și în zona de dincolo de Tisa, Magistratul Sănătății de la Genova interzisese orice relații comerciale cu zonele afectate. Suspectate din punctul de vedere al siguranței sanitare mai erau socotite Carintia, Croația, Slavonia, zona Friuli și întregul litoral austriac al Adriaticii, inclusiv Trieste.

În mod cu totul surprinzător, ziarul „Ordinari Post-Zeitung” (sau „Mercurii Relation oder wochentliche Ordinari-Zeitungen”), care apărea la München din 1680 în fiecare sâmbătă¹², o publicație altfel atât de interesată de ceea ce se întâmpla în Europa de Est și de Sud-Est mai ales în contextul războiului austriaco-turc, a publicat numai două știri despre epidemia de ciumă din Transilvania și Banat. În ediția din 23 august 1738 ziarul din capitala Bavariei își informa cititorii despre violența extremă a epidemiei de ciumă propagate în Transilvania din Țara Românească, mai ales în zona Brașovului și Sibiului și extinderea acesteia în Banatul Timișoarei. Într-o notă oarecum cinică, „Ordinari Post-Zeitung” își încheia relatarea, constatând că „turcii sunt obișnuiți în cea mai mare măsură cu acest rău și de aceea nu se tem de el așa de mult, numai dacă nu-i lovește prea rău”. La 15 noiembrie 1738 ziarul din München își informa cititorii, la fel cum o făcuse la 11 noiembrie 1738 suplimentul ziarului neerlandez „Amsterdam”, că datorită diminuării epidemiei de ciumă negustorii din Timișoara își redeschiseseră prăvăliile.

În fine, un alt ziar neerlandez influent care apărea la Haga, „Mercurie historique et politique”¹³, a publicat două scurte știri despre epidemia de ciumă din Transilvania și Banat în fasciculele sale din lunile noiembrie și decembrie 1738¹⁴. După ce consemna „ravagiile de necrezut” făcute de epi-

⁹ Am consultat edițiile digitalizate din anul 1738 ale ziarului păstrat la Bibliothèque Nationale de France din Paris la adresa Gallica.bnf./ark:12148/bpt6k6458123c.

¹⁰ Am consultat edițiile digitalizate ale ziarului păstrat la Biblioteca Nacional de Portugal din Lisabona la adresa Hemerotecadigital.cm-lisboa.pt/periodicos/gazeta de lisboa/Marcio, Julio, Novembre, Dicembre.

¹¹ Vezi edițiile digitalizate ale ziarului de la adresa <https://casanatense.contentdm.oclc.org/digital/collection/cracas>.

¹² Am consultat edițiile digitalizate din 1738 ale ziarului care se păstrează la Bayerische Staatsbibliothek din München, 4° Eph. Pol. 68–1738.

¹³ Am consultat edițiile din 1738 ale periodicului din Haga (publicat între 1686 și 1792), care apăreau în fiecare lună în fascicol, fiind apoi legate în tomuri anuale, în copia digitalizată după exemplarul păstrat la Österreichische Nationalbibliothek din Viena.

¹⁴ Aceste relatări, traduse *tale-qual* în limba spaniolă, au fost publicate la Madrid în „Memorial histórico y político” (care a început să apară în ianuarie 1738); vezi reproducerea

demia de ciumă în Transilvania, Banat și în câteva comitate învecinate din Ungaria (în fascicula din luna noiembrie 1738), periodicul din Haga remarca la finele aceluși an (în fascicula din luna decembrie 1738) diminuarea considerabilă a moliemei în zonele afectate până atunci.

După apogeul înregistrat în cursul anului 1738, epidemia de ciumă din Banat și Transilvania a continuat și în anul următor cu episoade sporadice, limitate la o arie teritorială mai restrânsă și fără virulența extremă de mai înainte. De aceea și știrile din presa europeană au devenit mai sporadice și laconice. Atenția ziarelor vremii se concentra acum asupra unui eveniment de importanță majoră pentru Europa de Est și de Sud-Est: deznodământul militar în războiul austriaco-turc și încheierea păcii cu Imperiul otoman.

1. „*Bologna*”, nr. 1 din 2 ianuarie 1738, p. 4.

Vienna, 21 Decembre. Scrivono dalla Transilvania, che in due villaggi della medesima, verso la Valacchia, si fosse scoperto il contagio, credesi Turci comunicatovi nello loro scorrerie.

Venezia, 28 Decembre. Essendo questo Eccellentissimo Magistrato alla Sanità avvisato, che nelli due villaggi di Zerviert e Zentpeter, situati nei distretti del principato di Transilvania, si era scoperta l'infezione contagiosa con morte di 16 persone, subito ha fatto emanare un decreto stampato che proibisce sotto le solite pene rigorose d'ammetersi in alcuno de' porti ò luoghi di questo Serenissimo Dominio qualunque persona, merci ò robbe, senza riserva, provenienti dalle bande infette ò sospette, secondo il tenore degli altri simili incontri da esso vigilantissimo e rigorosissimo Magistrato per la salute.

Traducere

Viena, 21 decembrie. Din Transilvania se scrie, că în două sate aflate înspre Țara Românească ar fi fost descoperită epidemia [de ciumă], despre care se crede că a fost adusă acolo de turci în cursul incursiunilor lor de jaf.

Veneția, 28 decembrie. După ce prea înălțatul Magistrat al Sănătății a fost înștiințat că în două sate, Zărnești și Sânpetru, aflate în districte din Principatul Transilvaniei, a fost descoperită îmbolnăvirea epidemică de care au murit 16 persoane, acesta a făcut public deîndată un decret tipărit, prin care interzice, sub obișnuitele pedepse severe, primirea în orice port sau loc al acestei stăpâniri serenisime a oricăror persoane sau mărfuri, fără de

excepție, care provin din locuri infectate sau suspecte, în conformitate cu prevederile date în ocazii asemănătoare de același prea veghetor și prea grijuliu Magistrat al Sănătății.

2. „*Bologna*”, nr. 4 din 21 ianuarie 1738, p. 3–4.

Francfort, 4. Gennaro. [...] Nella cui provincia [di Transilvania], avendo il commandante Principe Lubcovitz fatto abbruciare li due o tre villaggi in cui s'era scoperta il contagio e fattone serrare tutte le avenute, più non seguisse mortalità da tal morbo.

Vienna, 11. Gennaro. [...] Di qua parti il signor dottor Garelli con molti chirurghi per condursi nella Transilvania, affine di prendere ispezione precisa del male contagioso scopertosi in qualche luogo di quel Principato ed apportarvi li possibili rimedi, asserendosi però di presente estinta l'infezione.

Traducere

Frankfurt, 4 ianuarie. [...] În această provincie [Transilvania], după ce comandantul, principele Lobkowitz, a pus să fie arse cele două sau trei sate în care a fost descoperită epidemia [de ciumă] și a ordonat să fie blocate toate căile de acces, ca urmare n-au mai murit oameni de acea boală.

Viena, 11 ianuarie. [...] De aici a plecat spre Transilvania domnul doctor Garelli împreună cu mai mulți chirurghi, pentru a cerceta în amănunțime acel rău epidemic care a fost descoperit în câteva locuri din acel Principat și pentru a aduce posibile remedii; se afirmă chiar, că în prezent epidemia s-ar fi stins.

3. „*Bologna*”, nr. 18 din 29 aprilie 1738, p. 3.

Vienna, 19. Aprile. [...] Odesi con piacere, quasi del tutto cessata la sospetta malattia nel Banato e piazza di Temisvar. All'incontro viene certificato fosse il morbo contagioso in Vidino di tal maniera, che fosse stata quella numerosa guarnigione costretta di ritirarsi altrove, a riserva di mille soldati, come si saprà in appresso.

Traducere

Viena, 19 aprilie. [...] S-a aflat cu plăcere, că boala suspectă ar fi încetat cu totul în Banat și în orașul Timișoara. În schimb se confirmă faptul, că boala contagioasă și-a făcut apariția la Vidin, astfel că numeroasa garnizoană a fost silită să se retragă în altă parte, cu excepția a o mie de sodați, așa cum s-a aflat în cele din urmă.

4. „*Bologna*”, nr. 19 din 6 mai 1738, p. 4.

Vienna, 26. Aprile. [...] Confermano che fra Turchi face stragge il contagio, massime degli Asiatici, e qualche soldato tuttavia moriva fuori di Temisvar fra lo scritto battaglia. [...]

Traducere

Viena, 26 aprilie. [...] Se confirmă faptul că în rândul turcilor molima face ravagii, mai ales printre cei din Asia, totuși în afara Timișoarei mai moare câte un soldat din amintitul batalion. [...]

5. „*Bologna*”, nr. 22 din 27 mai 1738, p. 4.

Vienna, 17. Maggio. [...] Recca del fastidio la scoperta epidemia nel suborgo di S. Andrea o sia Palanca di Temisvar morrevi 8 persone, come seguivano dei casi in alcune ville di quel Banato, che si fosse perciò proibito di accostarvisi uffiziali, ne soldati. [...]

Traducere

Viena, 17 mai. [...] Din cauza necazurilor produse de epidemia descoperită în suburbia Sf. Andrei sau Palanca din Timișoara, acolo au murit 8 persoane, după cum au apărut și cazuri [de ciumă] în satele din acel Banat, așa că din această cauză li s-a interzis atât ofițerilor cât și soldaților să se apropie de acestea. [...]

6. „*Bologna*”, nr. 25 din 17 iunie 1738, p. 3–4.

Francfort, 24. Maggio. Questo Magistrato hà ricevuto lettere da vari luoghi concernenti delle raccomandazioni, acciò preanda come ha intrapreso con la maggiore accuratezza le misure più efficaci per impedire l'accesso alla malattia contagiosa che sentesi scoperta e dilatata sulle frontiere dell'Ungheria.

Vienna, 24. Maggio. [...] Nelli diversi villaggi del Banato di Temisvar erano dall'epidemia morte 113 persone dal suo principio e circa 140 fossero gli ammalati. Quindi è, che le nostre truppe andavano molto circonspecte.

Traducere

Frankfurt, 24 mai. Magistratul de aici a primit scrisori din diferite locuri cu privire la recomandările de care să țină seama, așa că a luat cu cea mai mare grijă măsurile cele mai potrivite pentru a împiedica pătrunderea bolii contagioase care se manifestă și s-a extins la frontierele Ungariei.

Viena, 24 mai. [...] În diferite sate din Banatul Timișoarei, de la începutul epidemiei au murit 113 persoane, iar în jur de 140 au fost cei bolnavi. Urmarea este, că trupele noastre se deplasează cu multă grijă.

7. „*Bologna*”, nr. 26 din 24 iunie 1738, p. 4.

Vienna, 14. Giugno. [...] Qualche lettera di Temisvar accerta come il male d'epidemia in alcuni villaggi di quel Banato fosse del tutto estinto e negli altri si andasse annientado.

Traducere

Viena, 14 iunie. [...] Câteva scrisori venite de la Timișoara dau asigurări că răul cauzat de epidemie în unele sate din acel Banat ar fi dispărut cu totul, iar în altele ar fi pe cale să se stingă.

8. „*Bologna*”, nr. 27 din 1 iulie 1738, p. 4.

Vienna, 21 Giugno. [...] Quando si sperava calmato il mal epidemico ne' descritti villaggi, s'avvisa che dal primo del corrente sino alli 12 vi erano morte 40 persone e circa 60 fossero ammalate, e che per sospetto si fossero nella stessa piazza di Temisvar serrate tre case. [...]

Traducere

Viena, 21 iunie. [...] Pe când se spera că boala epidemică s-ar fi liniștit în satele menționate, a venit știrea că din prima zi a lunii curente și până în ziua de 12 au murit 40 de persoane și în jur de 60 s-au îmbolnăvit și că trei case aflate chiar în orașul Timișoara au fost izolate, fiind socotite suspecte.

9. „*Bologna*”, nr. 29 din 15 iulie 1738, p. 4.

Vienna, 5. Luglio. [...] Sebbene il male d'epidemia non incrudeliva in alquanti villaggi del Banato di Temisvar, mentre vi si praticavano li più effettivi ripari. Ciò, nulla ostante, in tutti assieme ve ne morissero 15 à 20 per giorno, ma spiacebbe vivamente se si verificasse d'esser l'infezione penetrata nella piazza di Seghedino, come scrivono d'esservene sospette.

Traducere

Viena, 5 iulie. [...] Cu toate că răul produs de epidemie nu a sporit în câteva sate din Banatul Timișoarei, deoarece aici au fost luate cele mai eficiente măsuri de protecție, totuși, în pofida acestui fapt, aici au murit între 15 și 20 de oameni pe zi, dar ar fi cât se poate de bine să se știe dacă infecția a pătruns și în orașul Seghedin, așa cum se scrie că există suspiciunea.

10. „*Bologna*”, nr. 30 din 22 iulie 1738, p. 4.

Vienna, 7. Luglio. [...] Pur troppo, gli avvisi dell'Ungheria confermano che l'infezione epidemica fosse da' scritti villaggi del Banato di Temisvar oltrepassata di qua dal fiume Tibisco et scopertasi nella piazza di Seghedino dalla cellere morte d'alcune persone, siccome nel Nuovo Arad, per la poca custodia delle avvenute, sopra di che si è commesso sotto pena di morte di usare la più rigorosa cautela. [...]

Traducere

Viena, 7 iulie. [...] Din păcate, știrile venite din Ungaria confirmă faptul că infecția epidemică a

trecut din satele amintite ale Banatului Timișoarei dincolo de râul Tisa și că a fost descoperită în orașul Seghedin în urma morții subite a câtorva persoane, precum și la Aradul Nou, asta din cauza supravegherii insuficiente a căilor de acces, în privința căreia s-a poruncit, sub pedeapsa cu moartea, atenția cea mai strictă.

11. „*Bologna*”, nr. 31 din 29 iulie 1738, p. 4.

Vienna, 19. Luglio. Nella piazza di Temisvar non si erano scoperte altre case infette più delle 19 serrate, nelle quali moriva qualche persona il giorno, così nel borgo San Lorenzo ed in alcune ville di quel Banato, sendone veramente illesa tutta l'Armata. Per altro, si era postata la linea comandata lungo li fiumi Danubio e Tibisco ed in più città i lazzaretti. [...]

Traducere

Viena, 19 iulie. În orașul Timișoara n-au mai fost găsite alte case infectate în afara celor 19 izolate, în care au murit în fiecare zi câteva persoane, la fel în cartierul Sf. Laurențiu și în unele sate din acel Banat, în timp ce întreaga armată a rămas neafectată. De altfel de-a lungul fluviilor Dunăre și Tisa a fost postat un cordon de pază și s-au înființat lazarete în mai multe orașe.

12. „*Bologna*”, nr. 32 din 5 august 1738, p. 4.

Vienna, 26 Luglio. [...] Pur troppo sentesi che il contagio luttuosamente grassava in Temisvar nello scritto suborgo, in Seghedino e Nuovo Strad¹ à causa che si trascuravano li comandi speditivi da questa Sanità, di tagliare le comunicazioni ed usare li remedi. [...]

¹ Astfel în text; corect: *Arad*.

Traducere

Viena, 26 iulie. [...] S-a aflat, din păcate, că epidemia bântuie cât se poate de funest în amintita suburbie din Timișoara, la Seghedin și Aradul Nou, asta fiindcă sunt încălcate ordinele trimise de aici de Comisia de Sănătate [de la Viena], de a fi întreruptă orice comunicație și de a fi puse în practică mijloacele de protecție. [...]

13. „*Bologna*”, nr. 34 din 19 august 1738, p. 3.

Vienna, 9. Agosto. Può assicurarsi che in Temisvar perseverava la nota influenza contagiosa, trovandovisi 200 persone con li primi avvisi ammalate. Però, fra quella numerosa guarnigione soli 7 soldati fossero fin'ora marcati credeasi da tale contagione, la quali si fosse nuovamente scoperta nella contea di Bachs, fra il Danubio situata ed il fiume Tibisco. Per altro non morivano fra tutti li descritti luoghi di quel Banato che 18 in 20 persone degli

ammorbati, e per altre malattie al giorno, il che non fa gran specie. [...]

Traducere

Viena, 9 august. Pot da asigurări, că la Timișoara se menține pe mai departe cunoscuta boală contagioasă, aici aflându-se 200 de persoane cu primele semne de îmbolnăvire. Cu toate acestea, din numeroasa garnizoană au fost afectați doar 7 soldați. Se crede, că o astfel de epidemie a fost descoperită recent în comitatul Bács, aflat dincolo de Dunăre și de fluviul Tisa. Pe de altă parte, în toate locurile amintite din acel Banat n-au murit decât 18 până la 20 de persoane dintre cele care s-au îmbolnăvit, aceasta și datorită altor boli existente, ceea ce nu este de mirare.

14. „*Bologna*”, nr. 35 din 26 august 1738, p. 4.

Vienna, 16. Agosto. Osservandosi qui, che l'infezione contagiosa d'epidemia non minorava nelli scritti luoghi del Banato di Temisvar incrudelisce vieppiù nella Valacchia e Moldavia Turca, non che faceva macello fra le nemiche Armate, oltre che nella Transilvania si fossero scoperte delle malattie simili entro le città d'Hermentstat, Carlesburg, Giula e di Dela¹, ha questo Eccellentissimo Magistrato della Sanità stabilito e comandato che subito si formassero i lazzaretti fuori le piazze di Petrovaradino e di Kertz-Kemet² e si vigilasse con tutto rigore su li scritti cordoni stabiliti. Per altro si può accertare l'esercito cesareo immune di tal malattia e la Generalità faceva praticare tutte le diligenze sul fiume Themis, à Schebel, più verso Temisvar. [...]

¹ Astfel în text; corect: *Deva*.

² Astfel în text; corect: *Kecskemét*.

Traducere

Viena, 16 august. Observându-se aici, că boala contagioasă a epidemiei nu diminuează în locurile amintite din Banatul Timișoarei, ba mai mult se înrăutățește în Țara Românească și în Moldova aflate sub turci și nu numai că face un adevărat măcel în rândurile armatei inamice, dar în afară de asta au fost descoperite îmbolnăviri asemănătoare în Transilvania, în orașele Sibiu, Alba Iulia, Gyula și Deva, prea înaltul Magistrat al Sănătății de aici [de la Viena] a decis și poruncit ca în orașele Petrovaradin și Kecskemét să fie înființate imediat lazarete și să se vegheze cu cea mai mare atenție la amintitele cordoane [de siguranță] care au fost stabilite. Pe de altă parte, se poate confirma că întreaga armată imperială este neatinsă de această boală, iar Comandamentul [Militar al Banatului] va aplica toate măsurile [de protecție] pe râul Timiș, la Jebel și spre Timișoara.

15. „*Bologna*”, nr. 36 din 2 septembrie 1738, p. 4.

Vienna, 23. Agosto. [...] Siamo certificati che non si era in altri luoghi scoperto il morbo epidemico e pochi ne morissero nelle accenate città della Transilvania. [...] In questo punto si sanno le valide precauzioni usate nel Banato di Temisvar pe raffrenar il contagio. [...]

Traducere

Viena, 23 august. [...] Ni s-a confirmat faptul că boala epidemică nu a fost descoperită în alte locuri și că au murit puțini [oameni] în orașele amintite din Transilvania. [...] În acest moment sunt cunoscute măsurile eficiente folosite în Banatul Timișoarei pentru a se opri epidemia. [...]

16. „*Bologna*”, nr. 39 din 23 septembrie 1738, p. 4.

Vienna, 10. Settembre. [...] Era nella Transilvania considerabile la malattia con mortalità, scopertasi l'infezione à Banzova di là dal Danubio, in faccia à Belgrado, e di 560 entrati ne' lazaretti di Temisvar in un mese soli 12 rimasero vivi. [...]

Traducere

Viena, 10 septembrie. [...] În Transilvania boala a fost considerabilă prin mortalitate, iar contagiunea a fost descoperită și la Panciova¹, dincoace de Dunăre; dintre cei 560 [de oameni] intrați în cursul unei luni în lazaretele din Timișoara au rămas în viață doar 12. [...]

¹ *Pančevo*, în Banatul sârbesc.

17. „*Bologna*”, nr. 40 din 30 septembrie 1738, p. 4.

Vienna, 20. Settembre. [...] Il è vero che il Banato di Temisvar e la Servia sono quasi totalmente espillati dalli due opposte armate ed in conseguenza senza sussistenza tanto più, che li viveri e foraggi sono stati nelle piazze condotti. [...] Non si hanno avuti spiacevoli avvisi sopra il progresso del contagio, qual' era quasi anientato in Temisvar mancandovi pochi persone al giorno, e per la gran diligenza degli uffiziali ne era l'esercito totalmente rileso. [...]

Traducere

Viena, 20 septembrie. [...] Este adevărat că Banatul Timișoarei și Servia sunt aproape în întregime sleite de cele două armate care se înfruntă și drept urmare lipsite de mijloace de subzistență, iar asta cu atât mai mult cu cât alimentele și furajele au fost duse în orașe. [...] Nu s-au primit știri neplăcute despre evoluția epidemiei, care este aproape stinsă la Timișoara, acolo murind doar puține persoane în

fiecare zi, iar armata n-a fost afectată, în mare, datorită strădaniilor deosebite ale ofițerilor. [...]

18. „*Bologna*”, nr. 41 din 7 octombrie 1738, p. 4.

Vienna, 27. Settembre. [...] Il generale signor d'Engeloffen, comandante di Temisvar, scrive d'aver più timore del' contagio che de' nemici, avendo ridotta quella piazza in buona difesa e fatti sortire alla campagna quei abitanti. [...]

Traducere

Viena, 27 septembrie. [...] Domnul general von Engelshofen, comandantul Timișoarei, scrie că se teme mai mult de epidemie decât de dușmani, deoarece a adus această cetate în bună stare de apărare și i-a pus pe locuitorii de acolo să se ducă la țară. [...]

19. „*Bologna*”, nr. 43 din 21 octombrie 1738, p. 4.

Vienna, 11. Ottobre. [...] Domenica poi, coll' intervento dell' Augusta Famiglia si fece solenne processione per interceder la cessazione del contagio grassante nella Transilvania, nel Banato però cessato, e perchè Dio benedica l'armi contro gl'infideli. [...]

Traducere

Viena, 11 octombrie. [...] Apoi, în ziua de duminică, cu participarea Augustei Familii [Imperiale], a avut loc procesiunea solemnă de rugăciune pentru că a încetat epidemia în Transilvania, în vreme ce în Banat se oprise deja, și ca Dumnezeu să binecuvânteze armatele trimise împotriva necredincioșilor. [...]

20. „*Bologna*”, nr. 46 din 11 noiembrie 1738, p. 3.

Vienna, 1. Novembre. [...] Si hanno rincontri che in Temisvar ed in quel Banato fosse quasi del tutto cessato il morbo contagioso serpeggiando però di sicuro in diversi luoghi della Servia e più oltre universalmente nelle provincie della Turchia. [...]

Traducere

Viena, 1 noiembrie. [...] S-au primit informații că la Timișoara și în Banatul de acolo îmbolnăvirea contagioasă a încetat aproape cu totul, dar s-a strecurat cu siguranță în diferite locuri din Servia și dincolo de aceasta, îndeobște în provinciile din Turcia. [...]

21. „*Amsterdam*”, nr. 4 din 14 ianuarie 1738, p. 2.

De Vienne, le 28 Décembre. Le comte de Hamilton s'est demis de son gouvernement du Bannat de Temeswar, qui a été conféré, dit-on,

au général de Neuperg. On a fait partir quelques medecins et chirurgiens pour connoître la nature des maladies qui règnent dans la Transilvanie et qu'on a dit être contagieuses. Suivant les dernières lettres qu'on a reçues de cette province, ces maladies ont beaucoup diminué, avec espérance que dans peu elles cesseront entièrement.

Traducere

De la Viena, la 28 decembrie. Contele von Hamilton a fost demis din funcția de guvernator al Banatului Timișoarei, care i-a fost conferită, zic-se, generalului von Neipperg. De aici au plecat câțiva medici și chirurghi pentru a se informa despre natura bolilor care bântuie în Transilvania și despre care s-a spus că sunt contagioase. Potrivit cu ultimele scrisori primite din acea provincie, aceste boli au diminuat mult, existând speranța că vor înceta cu totul.

22. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 5 din 17 ianuarie 1738, p. 2.

De Vienne, le 4 Janvier. [...] On écrit de Transilvanie que les maladies contagieuses qu'on croyoit beaucoup diminués avoient recommencée à faire de grands ravages et s'étoient meme glissées dans quelques autres cantons, de sorte qu'on a été obligé de mettre le feu à divers villages pour empêcher qu'elles ne se communiquent d'avantage.

Traducere

De la Viena, la 4 ianuarie. [...] Din Transilvania se scrie că bolile contagioase, despre care s-a crezut că au diminuat mult, au început să facă ravagii mari și s-ar fi strecurat chiar în alte comitate în așa fel, că a fost nevoie să se dea foc mai multor sate pentru a împiedica răspândirea lor mai departe.

23. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 6 din 21 ianuarie 1738, p. 1.

De Vienne, le 8 Janvier. [...] La Cour, dit-on, a expédié des ordres pour interrompre toute communication entre ce royaume [d'Hongrie] et la Transilvanie afin d'empêcher que les maladies contagieuses qui règnent dans cette province ne se glissent dans les comtez de Hongrie.

Traducere

De la Viena, la 8 ianuarie. [...] Se zice că, Curtea [imperială] a dat ordine să se întrerupă orice comunicare între acest regat [al Ungariei] și Transilvania cu scopul de a împiedica bolile contagioase care bântuie în această provincie să se strecoare în comitatele din Ungaria.

24. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 9 din 31 ianuarie 1738, p. 2.

De Vienne, le 18 Janvier. [...] Les lettres de Transilvanie portent que les maladies contagieuses y regnoient toujours et s'y étendoient de plus en plus de sorte qu'on a été obligé de couper toute communication avec 12 bourgs ou villages du coté de Cronstadt et d'Hermanstat.

Traducere

De la Viena, la 18 ianuarie. [...] Scrisorile din Transilvania informează că acolo bolile contagioase sunt stăpâne în continuare și se întind tot mai mult, astfel că a fost necesară tăierea oricărei comunicații cu 12 târguri sau sate din jurul Brașovului și Sibiului.

25. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 18 din 4 martie 1738, p. 1

De Belgrade, le 12 Fevrier. On a reçu la confirmation que les maladies épidémiques qui ont regné la Transilvanie y avoient entièrement cessé. [...]

Traducere

De la Belgrad, la 12 februarie. S-a primit confirmarea, că bolile epidemice care au bântuit prin Transilvania au încetat acolo cu totul. [...]

26. „*Suite des nouvelle d'Amsterdam*”, nr. 27 din 4 aprilie 1738, p. 2.

De Vienne, le 22 Mars. [...] On apprend du Bannat de Temeswar, qu'il y avoit quantité de malades parmi les troupes impériales qui sont dans ces quartiers-là, mais qu'on espéroit que les maladies qui y règnent cesseroient vers les printems [...]

Traducere

De la Viena, la 22 martie. [...] Aflăm din Banatul Timișoarei, că s-a înregistrat un anumit număr de bolnavi din rândul trupelor imperiale încartiruite acolo, dar se speră că bolile care domnesc acolo vor înceta înspre primăvară. [...]

27. „*Amsterdam*”, nr. 54 din 8 iulie 1738, p. 1.

Du camp impérial près de Temeswar, le 14 Juin. [...] Les maladies contagieuses font de grands ravages en divers endroits du Bannat, mais par les soins du général comte de Neuperg, qui nous commande, et par le bon ordre qu'il a établi il n'ya aucune maladie dans ce camp et le nombre des malades parmi les soldats est meme moindre qu'à l'ordinaire. [...]

Traducere

Din tabăra imperială aflată în apropiere de Timișoara, la 14 iunie. [...] Bolile contagioase fac mari ravagii în diferite părți ale Banatului, dar datorită grijii generalului Neipperg, care ne comandă, și a rânduielii bune pe care a introdus-o, în această tabără nu este niciun bolnav, iar numărul

bolnavilor din rândul soldaților este chiar mai mică de obicei. [...]

28. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 55 din 11 iulie 1738, p. 2.

De Vienne, le 28 Juin. [...] On confirme que la contagion faisoit de grands ravages en divers endroits du Bannat de Temeswar.

Traducere

De la Viena, la 28 iunie. [...] Se confirmă faptul că maladia contagioasă face mari ravagii în diferite părți ale Banatului Timișoarei.

29. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 56 din 15 iulie 1738, p. 1.

De Vienne, le 2 Juillet. [...] Comme la contagion qui règne en quelques endroits du Bannat de Temeswar continue d'y faire des ravages, les couriers qui en viennent ont ordre de s'arreter à Ungars-Altenburg et d'envoyer ici leur dépêches par un autre exprès. [...]

Traducere

De la Viena, la 2 iulie. [...] Deoarece contagiunea care domină în unele părți din Banatul Timișoarei continuă să facă ravagii, curierii care vin au ordin să se oprească la Ungarisch Altenburg¹ și să trimită de acolo depeșele lor cu un alt curier rapid. [...]

¹ În prezent *Magyaróvár*, în Ungaria.

30. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 58 din 22 iulie 1738, p. 2.

Extrait d'une lette écrite du camp de Brisack près de Caransebes, du 27 Juin. [...] Les nouvelles de Transilvanie portent que tout y étoit tranquille. [...] On ajoute que la contagion s'étoit manifesté dans un des faubourgs d'Hermanstadt occupé par des Valaques, qu'on a obligé de se retirer pour aller camper en plein campagne.

Traducere

Extras dintr-o scrisoare scrisă în tabăra de la Prisaca, lângă Caransebeș, la 27 iunie. [...] Știrile din Transilvania anunță că acolo totul este liniștit. [...] Se mai amintește faptul, că infectarea s-a manifestat într-o suburbie a Sibiului locuită de români, care au fost obligați să o părăsească pentru a se așeza în plin câmp.

31. „*Amsterdam*”, nr. 67 din 22 august 1738, p. 1.

De Gènes, le 2 Aout. [...] On publia Samedi dernier un édit par lequel le Sénat défend aux sujets d'entretenir aucune correspondance avec la Valachie, la Transilvanie, la Servie et le Bannat de Temeswar à cause de la contagion qui y règne,

la Hongrie, l'Autriche, l'Ésclavonie, la Croatie et quelques autres provinces étant pareillement comprises dans cette défense.

Traducere

De la Genova, la 2 august. [...] Sâmbăta trecută a fost publicat un edict prin care Senatul [Republicii Genova] le interzice supușilor săi să întrețină orice legături cu Țara Românească, Transilvania, Serbia și Banatul Timișoarei din cauza contagiunii care domnește acolo, în această interdicție fiind cuprinse, de asemenea, Ungaria, Austria, Slavonia, Croația și alte câteva provincii.

32. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 71 din 5 septembrie 1738, p. 2.

De Vienne, le 23 Aout. [...] On a publié un édit de l'Empereur par lequel S. M. Imp. règle la route que doivent prendre ceux qui viennent des provinces d'Hongrie situés au deçà du Danube pour se rendre dans cette Capitale et ordonne que ceux qui viennent des provinces du meme royaume au-delà de Danube, du Bannat de Temeswar ou de la Transilvanie seront obligés de passer par Keskemet, Zolnak ou Peterwaradin afin d'y faire un quarantaine des quarante deux jours. S. M. Imp. y ordonne les mesures qu'on doit prendre pour empecher que le mal contagieux qui règne dans le Bannat de Temeswar, la Transilvanie et autres provinces ne se glisse en Autriche [...]

Traducere

De la Viena, la 23 august. [...] A fost publicat un edict al împăratului prin care Majestatea Sa Imperială stabilește drumul pe care trebuie să se deplaseze cei care vin din provinciile Ungariei aflate de dincoace de Dunăre pentru a veni în această Capitală [Viena] și poruncește ca aceia care vin din provinciile aceluiași regat situate dincolo de Dunăre, din Banatul Timișoarei sau din Transilvania sunt obligați să treacă prin Kecskemét, Szolnok sau Petrovaradin pentru a face aici o carantină de 42 de zile. Totodată, Majestatea Sa imperială ordonă măsurile care trebuie luate pentru ca nu cumva răul contagios, care stăpânește în Banatul Timișoarei, în Transilvania și în alte provincii, să se strecoare în Austria. [...]

33. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 75 din 19 septembrie 1738, p. 1.

De Belgrade, le 28 Aout. [...] Les maladies contagieuses continuent à faire beaucoup de ravages en divers endroits du Bannat et l'on a posté des gardes sur les frontières pour empecher que qui que ce soit ne passe les limites. [...]

Traducere

De la Belgrad, la 28 august. [...] Bolile contagi-oase continuă să facă numeroase ravagii în diferite părți ale Banatului, iar la frontiere au fost postate gărzi pentru a împiedica pe oricine să treacă hotarul. [...]

34. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 88 din 4 noiembrie 1738, p. 2.

De Vienne, le 22 Octobre. [...] On doit publier incessamment une nouvelle ordonnance pour prévenir la communication du mal contagieux qui continue à faire des ravages tant dans le Bannat que dans la Transilvanie. Par cette ordonnance on obligera non seulement les particuliers mais aussi les officiers qui viennent de l'armée d'observer une exacte quarantaine. On apprend d'Hermanstadt en Transilvanie, que la Régence de cette ville en étoit sorti pour aller de Haiten, après y avoir donné tous les ordres nécessaires pour arreter le progrès des maladies. Sur l'avis, que plusieurs Jésuites du Couvent de Temeswar y étoient morts du mal contagieux, on en a déjà nommé d'autres pour aller les remplacer, afin d'aider ceux qui y sont restez dans la fonction charitable de secourir les malades. Ceux qui sont nommez se disposent à partir incessamment. [...]

Traducere

De la Viena, la 22 octombrie. [...] Cât de curând va fi publicată o nouă ordonanță pentru a se preveni răspândirea răului contagios, care continuă să facă ravagii atât în Banat cât și în Transilvania. Prin această ordonanță vor fi obligate să facă în mod corect carantina nu numai persoanele particulare, ci și ofițerii care vin de la armata [de operațiuni]. De la Sibiu, în Transilvania, s-a aflat că Magistratul orașului a plecat pentru a se duce la *Haiten*¹, după ce a dat toate ordinele pentru a se opri extinderea bolilor. La știrea că mai mulți iezuiți din mănăstirea de la Timișoara au murit de boala contagioasă, au fost deja numiți alții în locul lor, cu scopul de a-i ajuta pe cei rămași să-și îndeplinească îndatoririle caritabile de îngrijire a celor bolnavi. Cei desemnați se pregătesc să plece cât de curând. [...]

¹ Astfel în text; corect: *Heltau (Cisnădie)*.

35. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 90 din 11 noiembrie 1738, p. 1.

De Belgrade, le 22 Octobre. [...] On apprend aussi du Bannat, que la contagion y diminue considérablement et que les habitants de Temeswar avoient déjà commencé à rouvrir leurs boutiques, de sorte qu'on se flatte que la communication avec ces quartiers-là, qui avoit été entièrement interrompue, sera incessamment rétablie. [...]

Traducere

De la Belgrad, la 22 octombrie. [...] De asemenea, aflăm din Banat că molima de aici a scăzut în mod considerabil și că locuitorii Timișoarei au început să-și redeschidă prăvăliile, astfel că e de sperat ca legăturile cu acele părți, întrerupte cu totul, vor fi restabilite cât de curând. [...]

36. „*Suite des nouvelles d'Amsterdam*”, nr. 95 din 28 noiembrie 1738, p. 2.

De Vienne, le 15 Novembre. [...] Les maladies ont entièrement cessé a Arath, à Segedin et à Belgrade, mais on écrit de Transilvanie que le mal contagieux y faisoit encore de grads ravages et l'on y ajoute que les vivres y sont fort chers. [...]

Traducere

De la Viena, la 15 noiembrie. [...] Îmbolnăvirile au încetat cu totul la Arad, la Seghedin și la Belgrad, dar din Transilvania se scrie că răul contagios face încă mari ravagii; se mai aude și că acolo alimentele sunt foarte scumpe. [...]

37. „*Amsterdam*”, nr. 104 din 30 decembrie 1738, p. 1.

De Vienne, le 13 Décembre. [...] Les lettres de Transilvanie portent, que le mal contagieux y diminueoit considérablement. Dans le plus fort de cette maladie, il mouroit journellement environ quatrevingt personnes à Hermanstadt, capitale de cette province, mais à présent il n'en meurt plus que quinze à vingt. [...]

Traducere

De la Viena, la 13 decembrie. [...] Scrisorile venite din Transilvania aduc știrea că răul contagios a scăzut acolo în mod considerabil. În vremea când această boală era la apogeu, la Sibiu, capitala acestei provincii, în fiecare zi mureau în jur de 80 de persoane, dar în prezent nu se sting din viață mai mult de 15 – 20. [...]

38. „*Diario Ordinario*” (*Roma*), nr. 3249 din 30 mai 1738, p. 14–15.

Temisvar, 24. Aprile. Si è in questa settimana ricevuta da Seghedino e da altre piazze situate al Tibisco una tal quantità di provisioni da bocca e da guerra, che si sono dovute erigere tanto nella Città che nella Palanca de' magazini. Sono cessate affatto le malatie tanto in queste vicinanze, che qui. Hanno 1500 uomini della nostra guarnigione ricevuto l'ordine di tenersi pronti alla marcia, senza sapersi peranco il motivo.

Traducere

Timișoara, 24 aprilie. În această săptămână a fost primită de la Seghedin și din alte localități

situate la Tisa o cantitate așa mare de alimente și efecte militare, încât la [Timișoara] a trebuit să fie construite depozite atât în oraș cât și în [suburbia] Palanca. Bolile au încetat cu totul atât aici cât și în împrejurimi. 1500 de oameni din garnizoana de aici au primit ordin să fie pregătiți de marș, fără a se cunoaște încă motivul.

39. „*Diario Ordinario*” (Roma), nr. 3281 din 13 august 1738, p. 6.

Genova, 2. Agosto. Estendosi, ad onta degl'opposti ripari, il contagio nella Valachia, Transilvania e Servia, nel Bannato di Temisvar con avere attaccata l'Ungaria di qua del Tibisco, perciò quest'Illustrissimo Magistrato di Sanità, uniformandosi alle deliberazioni de' Tribunali corrispondenti, oltre li sudetti Stati fece Sabato emanare editto che esclude da qualunque nostro commercio il regno d'Ungaria, compreso il sudetto Bannato, dichiarando inoltre sospette le provincie dell'Austria, Schiavonia, Croazia, Carintia, Friuli e tutto il Littorale Austriaco, incluso Trieste, con tenersi per ora in grado di sospetto semplicemente il Tirolo.

Traducere

Genova, 2 august. Deoarece, în pofida măsurilor luate, epidemia s-a extins în Țara Românească, Transilvania, Serbia și în Banatul Timișoarei, iar de acolo a cuprins Ungaria de dincolo de Tisa, prea stimatul Magistrat de aici al Sănătății, conformându-se hotărârilor luate de tribunalele implicate, a publicat un edict potrivit căruia exclude, în afară de statele amintite mai sus, de la orice fel de comerț al nostru regatul Ungariei, inclusiv Banatul amintit mai sus, declarând suspecte în afară de asta provinciile din Austria, Slavonia, Croația, Carintia, Friuli și întregul Litoral Austriac inclusiv Trieste, Tirolul fiind suspect doar într-o anumită măsură.

40. „*Ordinari Post-Zeitungen*” (München), nr. 36 din 23 august 1738, p. 2.

Wien, den 10. Augusti. [...] Das Fürstenthum Siebenbürgen wird dermahlen von dem größten Übel der Contagion, vornehmlich aber Hermannstadt und Cronstadt, härtiglich heimgesucht. Von der wallachischen Seite ist es dorthin gebracht worden und sich hernach in Temeswar verspühren lassen. Nun aber hat sothane Züchtigung die Oberhand in beyden Bezircken mercklich gewonnen. Die Türcken seynd des Übels größten Theils gewohnt, darum scheuen sie sich nicht so gar sehr darvor, wann es nur nicht allzu gewaltig einreisset.

Traducere

Viena, la 10 august. [...] În prezent, Principatul Transilvaniei este bântuit de răul cel mai cumplit al

epidemieii, mai ales Sibiul și Brașovul. Acesta a fost adus acolo din Țara Românească și și-a făcut apoi apariția la Timișoara. În prezent această năpastă a câștigat mult teren în cele două districte. Turcii sunt, în cea mai mare măsură, obișnuiți cu acest rău și de aceea nu se tem de el atât de mult, numai dacă nu-i lovește prea rău.

41. „*Ordinari Post-Zeitungen*” (München), nr. 48 din 15 noiembrie 1738, p. 1.

Wien, dem 31. October. Von Temeswar wird berichtet, daß die ansteckende Kranckheiten daselbst wiederum ziemlich nachgelassen und die Kaufleuthe ihre Gewölber sofort eröffnet haben. [...]

Traducere

Viena, la 31 octombrie. De la Timișoara se relatează, că bolile molipsitoare au diminuat acolo destul de mult, iar negustorii și-au redeschis imediat prăvăliile. [...]

42. „*Gazette de France*” (Paris), nr. 24 din 7 iunie 1738, p. 270.

De Vienne, le 17 May 1738. [...] La maladie épidémique qui a enlevé beaucoup de monde dans le Banat de Temeswar et dans la Transilvanie este presque entièrement cessé.

Traducere

De la Viena, la 17 mai 1738. [...] Boala epidemică, care a dus la moartea atât de multor oameni în Banatul Timișoarei și în Transilvania, a încetat aproape cu totul.

43. „*Le Courier*” (Avignon), nr. 65 din 19 septembrie 1738, p. 2

De Vienne, le 2 Septembre. [...] La peste, faisant toujours de grands ravages en Hongrie et particulièrement à Segedin sur la Teiss, à Sabatz, dans le pays de Back, dans tout le Bannat de Temeswar, au Nouveau Arad, dans la Principauté de Transilvanie qui confine le Bannat de Temewar et dans la Valachie, on a interdit tout commerce avec les endroits qui confinent les pays infectez.

Traducere

De la Viena, la 2 septembrie. [...] Deoarece ciuma face în continuare mari ravagii în Ungaria, în mod deosebit la Seghedin pe Tisa, la Șabac, în comitatul Bács, în tot Banatul Timișoarei, la Aradul Nou, în Principatul Transilvaniei, care se învecinează cu Banatul Timișoarei, și în Țara Românească, a fost interzis orice negoț cu zonele care se învecinează cu țările infectate.

44. „*Le Courier*” (Avignon), nr. 67 din 26 septembrie 1738, p. 1.

De Vienne, le 8 Septembre. [...] On fit aussitôt publier des ordres rigoureux, que personne venant de la comté de Paczny ou du Bannat de Temeswar ne puisse passer le fleuve [Tisa] pour venir du côté de l’armée sans avoir fait quarantaine. On veut tâcher d’arrêter les progrès de la contagion, qui fait toujours de grands ravages dans ces deux endroits, et empêcher qu’elle ne se communique dans les endroits qui ne sont pas infectez. [...]

Traducere

De la Viena, la 8 septembre. [...] De curând s-au publicat ordine severe, ca nicio persoană care vine din comitatul Bács sau din Banatul Timișoarei să nu poată trece fluviul [Tisa] pentru a se duce la armată, fără să fi făcut carantina. Se dorește oprirea progreselor făcute de contagiunea care face în continuare mari ravagii în aceste două regiuni și să se împiedice răspândirea ei în zonele care nu sunt infectate. [...]

45. „*Le Courier*” (Avignon), nr. 102 din 23 decembrie 1738, p. 2.

De Vienne, le 6 Décembre. [...] On apprend que la contagion s’est de nouveau manifestée dans le Bannat de Temeswar, mais elle fait plus de ravage dans la campagne à cause de la misère des paysans. [...]

Traducere

De la Viena, la 6 decembrie. [...] Aflăm că molima s-a manifestat din nou în Banatul Timișoarei, dar ea face ravagii mai mari la țară din cauza sărăciei țăranilor. [...]

46. „*Le Courier*” (Avignon), nr. 103 din 26 decembrie 1738, p. 3.

De Vienne, le 10 Décembre. [...] Les derniers lettres de Hongrie assurent que la peste commence beaucoup à diminuer en certains endroits, mais qu’elle a augmenté dans la Transylvanie. Elle a presque cessé à Belgrade, où il se passe déjà des deux ou trois jours consécutifs sans qu’il y meure personne, mais elle continue d’enlever beaucoup de monde aux environs d’Arath. [...]

Traducere

De la Viena, la 10 decembrie. [...] Ultimele scrisori venite din Ungaria ne dau asigurări că ciuma începe să diminueze mult în anumite regiuni, dar sporește în Transilvania. Ea a încetat aproape cu totul la Belgrad, unde s-au scurs două sau trei zile consecutive fără să fi murit cineva, dar în jur de Arad ciuma continuă să le răpească viața multor oameni. [...]

47. „*Mercurie historique et politique*” (Haga), tomul CV, noiembrie 1738, p. 528.

De Vienne. [...] La peste fait des ravages incroyables en Transilvania, dans le Banat et dans quelques comtez voisins. Elle s’est même glisée dans Belgrade, mais assez tard pour n’y pouvoir sévir long-tems à cause du froid qui est survenu.

Traducere

De la Viena. [...] Ciuma face ravagii de necrezut în Transilvania, în Banat și în câteva comitate învecinate. Ea s-a strecurat chiar și la Belgrad, dar destul de târziu pentru a mai putea bătui multă vreme din cauza venirii frigului.

În traducere spaniolă textul a fost publicat în „*Mercurio histórico político*” (Madrid), vol. 12, noiembrie 1738, p. 53.

48. „*Mercurie historique et politique*” (Haga), tomul CV, decembrie 1738, p. 631.

De Hongrie. [...] Les maladies contagieuses, qui ont fait plus de ravages qu’on ne peut dire dans la Servie, dans le Bannat et dans la Transylvanie, sont considérablement diminuées, mais la disette continue; elle n’ont point pénétré au-delà de la Teiss. [...]

Traducere

Din Ungaria. [...] Bolile molipsitoare, care au făcut ravagii mai mari decât se poate spune în Serbia, în Banat și în Transilvania, au diminuat în mod considerabil, dar lipsurile continuă, însă n-au pătruns deloc dincolo de Tisa. [...]

În traducere spaniolă textul a fost publicat în „*Mercurio histórico y político*” (Madrid), vol. 12, decembrie 1738, p. 36.

49. „*Gazeta de Lisboa*” (Lisabona), nr. 10 din 6 martie 1738, p. 115.

Vienna, 18 de Janeiro. As doenças contagiosas que reinavan na Transilvania continuam ainda e se estenden cada vez mais, de sorte que parecem preciso cortar toda a comunicação com doce villas ou lugares daquelle Principado da parte de Cronstadt e de Hermanstadt.

Traducere

Viena, la 18 ianuarie. Bolile contagioase, care stăpânesc în Transilvania, continuă să se extindă tot mai mult, în așa fel încât a fost tăiată orice comunicare cu 12 orașe sau localități ale aceluși Principat, din părțile Brașovului și Sibiului.

50. „*Gazeta de Lisboa*” (Lisabona), nr. 27 din 3 iulie 1738, p. 319.

Vienna, 17 de Mayo. [...] A doença contagiosa

que reinava no condado de Temeswar ainda nam tem cessando de todo. [...]

Traducere

Viena, la 17 mai. [...] Boala contagioasă care a stăpânit în ținutul Timișoarei este pe cale să încezeze cu totul. [...]

51. „*Gazeta de Lisboa*” (*Lisabona*), nr. 48 din 27 noiembrie 1738, p. 574.

[...] A peste continua com terrible efeitos na Transilvania, e principalmente em Halberstadt¹, mas tem cessado quasi de todo no condado de Temeswar.

¹ Astfel în text; corect: *Hermannstadt*.

Traducere

[...] Ciurma continuă cu efecte teribile în Transilvania și în mod deosebit la Sibiu, în schimb a încetat aproape cu totul în ținutul Timișoarei.

52. *Gazeta de Lisboa*” (*Lisabona*), nr. 50 din 11 decembrie 1738, p. 598.

Vienna, 25 de Outubro. [...] Para prevenir a comunicaçam do mal contagioso, que continua a fazer muito danno, assim no condado de Temeswar como na Transilvania, se deve publicar brevemente hum novo Decreto, pelo qual se obrigará nam sómente aos particulares mas ainda aos officiales que vem do exercito a observar huma exacta quarentena. Avisa-se de Hermanstadt, cidade principal da Transilvania, e que a Regencia della se mudou para Halten¹, depois de haver dado todas as ordens necessarias para impedir os progressos deste mal.

¹ Corect: *Heltau*.

Traducere

Viena, la 25 octombrie. [...] Pentru a preveni răspândirea răului contagios, care continuă să facă multe pagube atât în ținutul Timișoarei cât și în Transilvania, în scurtă vreme se va publica un nou decret prin care atât persoanele particulare cât și ofițerii care vin de la armată sunt obligate să respecte o perioadă de carantină. De la Sibiu, orașul principal din Transilvania, a venit știrea că Magistratul de aici s-a mutat la Cisnădie, după ce a dat ordinele necesare pentru a împiedica răspândirea acestui rău.

53. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 13 din 13 februarie 1738, p. 50.

Wien, am 29. Januar. [...] Man sagt auch allhier, daß die ansteckende Kranckheiten in Siebenbürgen noch immer grassirten. [...]

Traducere

Viena, la 29 ianuarie. [...] Pe aici se zvonește, că

bolile molipsitoare bântuie încă prin Transilvania. [...]

54. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 31 din 17 aprilie 1738, p. 123.

Wien, vom 29. Martius. [...] Einige Particular-Briefe aus Siebenbürgen melden, daß in dem sogenannten Mahlbacher¹ Stuhls-District eine schädliche Kranckheit mit Blattern und Beulen sich hervorgethan, woran viele Leute sterben.

¹ Astfel în text; corect: *Mühlbacher*.

Traducere

Viena, la 29 martie. [...] Câteva scrisori particulare venite din Transilvania relatează că în așa-numitul district al scaunului Sebeș se manifestă o boală cu pustule și umflături, de care mor mulți oameni.

55. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 37 din 8 mai 1738, p. 148.

Wien, vom 19. April. [...] Die Seuche, welche sich in dem Bannat und Siebenbürgen eingeschlichen gehabt, hat sich den eingelaufenen Briefen zu Folge wieder verlohren. [...]

Traducere

Viena, la 19 aprilie. [...] Potrivit cu scrisorile primite, molima care s-a instalat în Banat și în Transilvania a început iarăși să scadă. [...]

56. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 57 din 17 iulie 1738, p. 227.

Wien, vom 2. July. [...] Weil man in Siebenbürgen von keinem Feinde etwas weiß, die ansteckende Kranckheiten aber thun daselbst noch immer viel Schaden und man ist von neuem genöthiget worden in einigen Dörffern etliche Häuser zu versperren. [...]

Traducere

Viena, la 2 iulie. [...] În vreme ce Transilvania nu mai este amenințată de dușman, bolile molipsitoare fac acolo încă mari pagube, așa că a trebuit iarăși ca mai multe case din câteva sate să fie izolate. [...]

57. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 75 din 18 septembrie 1738, p. 303–304.

Wien, vom 3. September. [...] Nachdem letztgedachtermaßen die kayserliche Armee zu Cuvin über die Donau gegangen ist, so hat man nunmehr Ordre ertheilet keinen Menschen weder aus der Grafschaft Bacz, noch aus dem Temeswarer Bannat ohne eine Contumatz von 40 Tagen auf diese Seite herüber zu lassen, um mit göttlicher

Hülfe zu verhindern, daß die im Bannat eingeschlichene Seuche nicht weiter diessseits der Donau eingeschleppt werde. [...]

Traducere

Viena, la 3 septembrie. [...] După ce, așa cu s-a amintit ultima dată, armata imperială a trecut Dunărea pe la Cuvin¹, acum s-a dat ordin ca niciun om, fie din comitatul Bács, fie din Banatul Timișoarei să nu mai fie lăsat să treacă de această parte fără o carantină de 40 de zile, asta pentru ca, cu ajutorul lui Dumnezeu, molima care s-a răspândit în Banat să nu treacă dincoace de Dunăre. [...]

¹ În prezent *Kovin*, în Banatul sârbesc.

58. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 78 din 29 septembrie 1738, p. 316.

Donaustrohm, vom 10. September. [...] Die Pest sowohl zu Segedin als in Siebenbürgen und andern Oertern soll ziemlich nachgelassen, nachdem ein gewisser Medicus ein vortreffliches Mittel und herrliches Antidotum wider diese giftige Kranckheit soll erfunden haben. [...]

Traducere

De la Dunăre, la 10 septembrie. [...] Ciuma a mai cedat într-o anumită măsură atât la Seghedin cât și în Transilvania și în alte locuri, asta după ce un anumit medic pare să fi descoperit un excelent remediu și antidot minunat împotriva acestei boli otrăvitoare. [...]

59. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 82 din 12 octombrie 1738, p. 351.

Wien, vom 27. September. [...] Von Segedin hat man die tröstliche Nachricht erhalten, wie nunmehr die ansteckende Seuche daselbst und in denen dortigen Gegenden völlig nachzulassen scheine. [...]

Traducere

Viena, la 27 septembrie. [...] De la Seghedin s-a primit știrea liniștitoare, că în prezent boala contagioasă pare să cedeze cu totul acolo și în părțile înconjurătoare. [...]

60. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 87 din 30 octombrie 1738, p. 382.

Bellgrad, vom 4. October. [...] Die Pest soll im erwehnten Bannat ziemlich nachgelassen, hingegen ist man wegen der Einschleichung dieses Übels sowohl hier als in verschiedenen umliegenden Orten in nicht geringen Sorgen, es werden aber darwider alle nur ersinnliche Anstalten vorgekehret. [...]

Traducere

Belgrad, la 4 octombrie. [...] Ciuma pare să fi

cedat destul de mult în Banatul amintit, dar există mare îngrijorare ca acest rău să nu se strecoare atât aici [la Belgrad] cât și în localitățile din împrejurimi, numai că pentru a preveni așa ceva au fost luate toate măsurile de trebuință. [...]

61. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*St. Petersburg*), nr. 92 din 16 noiembrie 1738, p. 401.

Wien, vom 28. October. Da bisher von verschiedenen Personen, welche an den ungarischen Gräntzen die Quarantaine zu halten gehabt, allerhand Excesse verübet und den diesfalls verordneten Commissarien keine Folge geleistet worden, so ist der Schluß gefasset, daß zu Vermeidung anderer dergleichen Unordnung nicht weit von der Stadt Ofen, zu Kezkameth, ein Contumatz-Haus erbauet werden soll. Von Temeswar wird berichtet, daß die ansteckende Kranckheiten daselbst ziemlich nachgelassen und die Kaufleute daher ihre Gewölber wieder eröffnet haben. [...]

Traducere

Viena, la 28 octombrie. Deoarece diferite persoane, obligate să facă carantina la granița cu Ungaria, au comis până acum tot felul de excese și nu au dat ascultare comisarilor trimiși acolo, s-a ajuns la concluzia ca, pentru a fi evitate alte dezordini, nu departe de orașul Buda, la Kecskemét, să fie construită o casă pentru carantină. De la Timișoara se raportează, că bolile molipsitoare au cedat acolo într-o anumită măsură și de aceea negustorii și-au redeschis prăvăliile. [...]

62. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 93 din 20 noiembrie 1738, p. 406.

Wien, vom 1. November. [...] An den hier [in Temeswar] grassirenden Kranckheiten ist noch niemand von bemittelten Leuten sondern lauter armes Volck gestorben.

Traducere

Viena, la 1 noiembrie. [...] De bolile care bântuie aici [la Timișoara] n-a murit încă nimeni dintre cei avuți, ci doar dintre oamenii săraci.

63. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 95 din 27 noiembrie 1738, p. 415–416.

Wien, vom 12. November. [...] Obgleich die Nachricht eingelauffen ist, daß die ansteckende Seuche sich im gemeldeten Bannat bey der jetzigen kalten Witterung mercklich vermindere, so wurde doch vor einigen Tagen wieder ein scharffes kaysersliches Patent die Haltung der Quarantaine betreffend an die hiesige Stadt-Thore angeschlagen und auch an gehörige Orte versendet. [...]

Traducere

Viena, la 12 noiembrie. [...] Chiar dacă a venit știrea că, în condițiile vremii reci de acum, molima molipsitoare scade în Banat în mod considerabil, totuși acum câteva zile pe porțile de aici ale orașului [Viena] a fost afișată o nouă patentă imperială severă cu privire la respectarea carantinei, aceasta fiind trimisă și în alte localități unde este nevoie. [...]

64. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 101 din 18 decembrie 1738, p. 469–470.

Wien, vom 3. December. [...] Die in dasiger Gegend [Banat] grassirende Seuche wurde inzwischen vor stärker angeschrien als man in der That verspüre, und wären von denen vorbey marschirten Regimentern nicht über 50 Mann gestorben. In gedachtem Hospital [zu Palanka] sind nur 5 Mann inficiret gewesen, woraus zu schließen ist, daß die Seuche heftiger in den Dörfern, wo das arme Volck nichts mehr zu leben hat, grassire. [...]

Traducere

Viena, la 3 decembrie. [...] Până acum molima care bântuie prin aceste părți [din Banat] a fost

socotită mai intensă decât s-a resimțit în realitate, iar din rândul regimentelor care au trecut pe aici n-au murit mai mult de 50 de oameni. În spitalul amintit [de la Banatska Palanka] au fost doar 5 soldați infectați, așa se poate trage concluzia că molima a bântuit mai puternic pe la sate, unde bietul popor nu mai are cu ce să trăiască. [...]

65. „*St. Petersburgische Zeitung*” (*Sankt Petersburg*), nr. 103 din 25 decembrie 1738, p. 478.

Ein anderes [aus Wien], vom 6. December. Die sowohl aus Herrmanstadt als Bellgrad eingelauffenen Briefe versichern, daß die ansteckende Seuche mehrenteils nachgelassen habe, zu Temeswar aber finden sich die annoch übrig gebliebenen nach und nach, um sich miteinander zu verheyrathen. [...]

Traducere

Altă știre [de la Viena], din 6 decembrie. Atât scrisorile de la Sibiu cât și cele de la Belgrad ne dau asigurări, că molima molipsitoare a cedat în cea mai mare parte, iar la Timișoara cei rămași [în viață] se adună din nou pentru a se însoți. [...]

B O L O G N A

Num. 29.

Il 15. Luglio 1738.

UN Gentiluomo della Città di Gubbio, essendosi qui portato per farsi estrarre la Pietra dal nostro Pubblico Litotomo in 18. giorni, immune da qualunque Sintoma è perfettamente guarito, non ostante l' avanzata sua età, oltre la gran Mole, e qualità della Pietra, la quale essendosi infranta, fu d' uopo di estrarla in pezzi, senza che succedesse, merce la perizia, e singolare maniera del nostro degno Professore sconcerto veruno.

ROMA 5. Luglio.

Per l' avvisata Festa di S. Pietro si videro nell' Altare della Confessione i due Quadri di Mosaico rappresentanti, l' uno il Salvatore, e l' altro S. Pietro con Cornice d' Argento gioiellata, regalata da incognito Benefattore.

Fu da Sua Santità Mercordi l' Eminentissimo Porzia per la condanna sortita al Pianta Computista del Banco di S. Spirito, che quantunque si renda impenetrabile, si crede sia la relegazione in una Fortezza.

Data incombenza dal Re Cristianissimo non solo per l' Italia, ma anche qui in Roma al Re Britannico, ed a Monsignor Nicolini di prendere Cavalli interi da Carrozza di non ordinaria grandezza, che rimvenuti due da S. M. e tre dal Prelato sono stati incamminati a quella volta per Parigi.

Dalla sua Chiesa di Monte Fiascone fece ritorno l' Eminentissimo Aldrovandi, ed un Corriere comparve da Spagna, che lasciò Piego all' Eminentissimo Acquaviva, e proseguì per Napoli.

In stato di buona salute assistè Nostro Signore Giovedì mattina alla Congregazione del S. Ufficio.

ROMA 9. Luglio.

Conosciutosi in appresso dal Sig. Duca di Gravina l' insufficienza dell' avvisato Impegno di precedenza preso col Sig. Duca Don Filippo Corsini in occasione della funzione della China, secondo il concertato avuto non lascio nel Sabbatho dopo pranzo di portarsi in fochi all' Eccellentissima Casa Corsini, dove era concorso molto numero di Prelatura, e Cavalieri a farne un atto di scusa col medemo Sig. Duca Don Filippo Corsini; il che pure fece nella Domenica dopo pranzo con Sua Santità, e Sig. Cardinale Corsini.

Lunedì mattina l' Eminentissimo Acquaviva in pubblica forma si portò all' Udienza del Papa a presentargli le Lettere Credenziali del Re delle due Sicilie, con le quali Sua Maestà partecipa a Nostro Signore d' avere dichiarato il detto Porporato suo Ministro in questa Corte, e Protettore de' Regni di Napoli, e Sicilia.

Gli Eminentissimi Passionei, e Deici proseguiscono le Visite al Sacro Collegio, terminate le quali

senteb, che l' ultimo passò al suo Arcivescovato di Ferrara. Sentesi da Napoli, che li 2. corrente quelle Maestà fecero il loro solenne pubblico Ingresso in quella Capitale.

NAPOLI 7. Luglio.

Comparvero qua nella Settimana passata 14. Carri canchi di Mobili della Regina, e del Principe Reale, ed Elettorale di lei Fratello; quale si vide Giovedì pranzare in pubblico assieme colle loro Maestà, e viene lo stesso servito da due Mute di Corte, e da 9. Soldati della Guardia del Corpo, conducendosi sovente in tal guisa a passeggiare la deliziosa Riviera di Chiaja; e li Regnanti Sposi ogni dopo pranzo si divertiscono nella vicina Regia Villa di Capo di Monte alla Caccia de' Conigli, e de' Volabili, amandose tirando ad essi.

Dopo il loro arrivo da Gaeta si vide affisso ne' soliti Luoghi di questa Metropoli un Decreto Sovrano, che toglie a tutto il Baronaggio del Regno la Giudicatura Criminale.

Domenica il Re mandò alle Galere di Malta il Regalo di 96. Portate di Dolci, e varie sorti d' esquisiti Commestibili, trovandosi le medeme in questo Porto; e la Città di Capua, ad esempio di quella di Gaeta, ha trasmesso gran Portate alla Regina con Cristalli, e sine Porcellane della China ripieni di Dolci, e coperte d' Argento, oltre varie Gabbie d' Uccelli.

Nel Teatro nuovo Reale è andata in Scena un' altra fontuosa Opera Musicale, con le più superbe decorazioni, alla quale si divertiscono le loro Maestà, delle quali sendo fustato per Mercordi il solenne Ingresso in questa Dominante, si è mandato l' invito all' Eminentissimo Arcivescovo, alli Principi, e tutta la Nobiltà, il come al Ministero, acciò concorrino a rendere più magnifica la Comparsa de' Sovrani; onde si vedrà quali contrasegni dimostreranno dell' Amore verso le Maestà loro, sendo terminate le Machine, ed apparecchi per pompeggiare un tal giorno.

Questo Monsignor Nunzio Pontificio ha trattato a luto Banchetto numerosi Soggetti, fra quali l' Eccellenza Sig. Procuratore Mocenigo Ambasciatore Scrupoloso Veneto.

FIRENZE 12. Luglio.

La Serenissima Elettrice ne' giorni scorsi dalla Quirete ritornò in Città, e nel giorno dopo si trasferì da Sua Altezza Elettorale il Sig. Principe Craon, quale poscia si portò in Villeggiatura alla Pietaja. Lunedì sera ritornò pure in Città la Signora Principessa Eleonora.

LIV.

AMSTERDAM.

AVEC PRIVILEGE DE
LES ETATS DE
ET DE WEST.

NOS SEIGNEURS
HOLLANDE
FRISE,

Du MARDI 8. Juillet. 1738.

HONGRIE.

Du Camp Imperial près de TEMESWAR
le 14. Juin.

„ Nous occupons en-
„ core ce Camp,
„ où il ne s'est rien
„ passé de remar-
„ quable depuis le
„ 7. de ce mois.
„ Sur l'avis que le
„ Velt-Maréchal
„ Comte de Kö-
„ nigsegg avoit
„ passé le 11. le
„ Danube, & qu'il marchoit avec son Armée
„ pour s'avancer dans le Bannat, on se dis-
„ posoit à aller joindre ce Général, les Trou-
„ pes qui sont dans ce Camp ayant déjà or-
„ dre de se tenir prêtes à marcher au pre-
„ mier commandement. On croit que cet-
„ te jonction pourra se faire le 21. de ce
„ mois, & que celle des Troupes que le Prin-
„ ce de Lobkowitz amène de Transilvanie
„ se fera aussi peu de jours après. Toute
„ l'Armée marchera ensuite vers Meadia,
„ afin d'en déloger les Turcs, & secourir
„ la Forteresse d'Orsova, assiégée par ces
„ derniers. Nos Généraux ont pris toutes
„ les mesures nécessaires pour que rien ne
„ manque à l'Armée pendant cette Expedi-
„ tion. Quelque difficile qu'elle paroisse,
„ à cause des Défilés qu'il faut passer, &
„ que les Turcs s'y sont portés fort avanta-
„ geusement, nos Troupes témoignent une

„ ardeur extrême d'en venir aux mains avec
„ les Infidèles. Comme on prévoit qu'on
„ aura plus besoin d'Infanterie que de Ca-
„ valerie pour déboucher par tous ces défilés,
„ on fait faire tous les jours aux Dra-
„ gons l'exercice à pié, afin de les employer
„ en cas de besoin.

„ Les Maladies contagieuses font de grands
„ ravages en divers endroits du Bannat, mais
„ par les soins du Général Comte de Neu-
„ berg, qui nous commande, & par le bon
„ ordre qu'il a établi, il n'y a aucune ma-
„ ladie dans ce Camp, & le nombre des ma-
„ lades parmi les Soldats est même moindre
„ qu'à l'ordinaire. On a reçu avis, que les
„ Turcs qui s'étoient avancés dans le Ban-
„ nat pour aider à ruiner les Mines de Cui-
„ vre, se sont retirés à Meadia, de peur d'être
„ coupés par le Prince de Lobkowitz.
„ Les Défecteurs Allemands sont très-bien
„ venus chez les Turcs, qui leur font, con-
„ tre leur coûtume, beaucoup d'accueil, les
„ enrollant, & leur donnant une plus forte
„ paye qu'aux autres Troupes.

A L L E M A G N E.

De HAMBOURG le 1er. Juillet.

„ Les dernières Lestres de Coppenbague por-
„ tent, qu'un Vaisseau de Guerre Suedois avoit
„ passé le Sund, servant de Convoi à un au-
„ tre gros Vaisseau, que la Couronne de Sue-
„ de s'est, dit-on, engagée de fournir à la
„ Porte-Ottomane, avec une certaine quanti-
„ té d'Armes, en conformité d'un Accord con-
„ clu pour l'acquit des Dettes contractées par
„ le feu Roi pendant son séjour à Venise.

SUIITE DES NOUVELLES

D' A M S T E R D A M,

Du 4 Mars 1738.

E' BELGRADE le 12. Fevrier. On a reçu la confirmation que les Maladies épidémiques qui ont régné dans la *Transilvanie*, y avoient entierement cessé: Tout est à présent tranquille dans ces Quartiers, on n'y voit plus paroître de Partis Turcs; mais on apprend que les Infideles préparoient un train d'Artillerie à *Zivornick*; qu'à *Libolin* ils avoient assemblé quelques Pontons, & qu'ils publioient qu'ils alloient entreprendre le Siege du Port d'*Ujicza*. On ajoute, qu'ils ont renforcé considérablement la Garnison de *Sokol*, & qu'ils travaillent à la construction de quelques Batteaux pour s'en servir sur la Riviere de *Drina*. Il continue d'arriver ici nombre de Recrûes pour les Régimens Imperiaux;

De TRENTE le 16. Fevrier. Le premier Bataillon du Régiment des Gardes du Grand Duc de *Toscane* passa ici le 11. de ce mois venant de *Fribourg* & allant à *Florence*: Il est composé de 5. Compagnies tous Gens d'élite & bien équipés.

De VIENNE le 19. Fevrier. Hier, dernier jour du Carnaval, L. M. Imp. dînerent en public, & le soir les Pages de la Cour représenterent au Palais une Comedie Italienne, dont L. M. Imp. parurent fort satisfaites. La Serenissime Archiduchesse Epouse du Grand Duc de *Toscane* avance heureusement dans sa grossesse, & jouit d'une parfaite santé: On croit que cette grossesse sera declarée publiquement à la Cour le jour de *Pâques*. M^r. *François Hirtsfelder*, Lieutenant Colonel du Régiment de *Konigslegg*, Infanterie, a été fait Colonel, & Commandant de *Carlstadt* en *Croatie*.

Le Comte de *Fuenclara*, Ambassadeur d'*Espagne*, reçut Dimanche dernier un Exprès avec des Dépêches du Roi des *Deux-Siciles*, & Son Excellence est partie aujourd'hui avec seize Chevaux de Poste, pour se rendre en toute diligence à *Drejde*. Il ne transpire encore rien du contenu des Dépêches du dernier Courier arrivé de *Constantinople*; ce qui fait juger qu'elles ne contiennent rien de favorable par rapport à la Paix: On publie même que le Grand Seigneur a résolu de continuer la Guerre à quelque prix que ce soit, malgré les représentations de quelques Ministres du Divan, qui avoient conseillé à Sa Hautesse d'entrer en négociation de Paix sous la Mediation offerte: On ajoute, que le *Mufti*, qui prétend que cette Guerre doit être regardée comme une Guerre de Religion, est celui qui incite le plus le Grand Seigneur à la pousser avec toute la vigueur possible: Il est secondé par les Gens de la Loi & par le Peuple. Quoi-qu'il en soit, il est certain, suivant les avis des Frontieres, que les Infideles font des préparatifs extraordinaires, & qu'ils comptent de mettre sur pié 2. puissantes Armées; l'une vers le *Dniefter* pour y attendre les Russiens, & l'autre en *Hongrie* pour agir contre les Imperiaux.

Une Personne distinguée qui avoit paru contraire au Velt-Maréchal Comte de *Seckendorff*, s'employe, dit-on, à présent en faveur de ce Général: Ses Amis en tirent un bon augure, & se flattent que son affaire sera dans peu terminée à son avantage: Il y en a même qui publient qu'on prépare déjà des Présens de grande valeur pour les donner au Comte de *Seckendorff*, après que son affaire sera finie, mais cette circonstance n'est pas bien averée. Le Major-Général *Dozat*, ci-devant Commandant de *Nissa*, qui a été fort mal, se porte mieux. Tout ce qu'on a publié touchant le contenu de la Sentence du Conseil de Guerre établie à *Belgrade* a été hasardé, puis-qu'elle n'a pas encore été publiée & que tout ce qu'on en fait est qu'elle a été mitigée par l'intercession du Grand Duc de *Toscane*. On travaille à la construction des Casernes pour les Soldats de la Garnison, qui sera composée à l'avenir de Troupes Régliées, la Garde de la Ville devant être cassée. La Comtesse de *Nesselrode*, née Comtesse de *Virmond*, mourut avant-hier.

**DIARIO
ORDINARIO**

Num. 3249.

*In data delli 30 Maggio
1738.*

**IN ROMA MDCCXXXVIII.
Nella Stamperia del Chracas,
presso S. Marco al Corso.**

**Con licenza de' Superiori,
e Privilegio.**

Pl. IV. „Diario Ordinario” (Roma), nr. 3249 din 30 mai 1738 / „Diario Ordinario” (Rome), no. 3249, 30 May 1738.

Num. XLI. (Wochentliche) Anno 1738.

Ordinari Post-Zeitungen.

München / den 27. September.

Wien / den 12. Septemb.

Er unlängst aus Constantinopel
gekommene Secretarius des
Französischen Gesandten zu
Wien / hat unter andern erzählt / daß
er den jungen Kagozi bey der Armee
des Groß-Beziere getroffen / mit
welchem er 2. mahl gespeiset / und be-
sunden habe / daß diser Mensch sehr
übel aussehe / und kein langes Leben
verspreche. Sein Zelt wäre das nächste an des Groß-Be-
ziere seinem; er selbst seye auf Ungarisch gekleidet / und habe
eine Garde von 200. verlossenen Kayserl. Husaren. Ein
Priester / so bey ihm sich befindet / liest ihm täglich die Heil-
Messe / auch habe er Kagozi täglich so vil zu verzehren / als
300. Französische Livres ausmachen / welche ihm auch richtig
bezahlt wurden. Von dem Bonneval sagt gedachter Secre-
tarius / daß er zu Constantinopel ganz still und eingezogen lebe.
Bey der lest geschenehen Ubergab der Bestung Orsova solle
der Groß-Bezier dem Herrn General von Fürstenberg ein
schönes Türkisches Pferd verehrt haben.

Donau: Erroh / den 13. Sept

Dem Vernehmen nach hat die Türkische Armee gegen-
wärtig in 3. Colonen sich zertheilt / wovon die erste in dem
Temeswarer-Bannat stehen bleiben; die 2te der Kayserl.
Armee nachmarschiren / und die 3te ihren Marsch gegen Si-
bens

Da

bens

N°. LXVII.

LE COURRIER

Du VENDREDI 26. Septembre 1738.

E V I E N N E le 8. Septembre. M. Paolucci Nonce du Pape en cette Cour ne fit qu'avant-hier son entrée publique après-midy, avec les ceremonies ordinaires en pareilles occasions. Le Comte de Tarouca Ambassadeur du Roi de Portugal doit partir dans peu de jours, pour retourner à Lisbonne. M. son fils aura soin des Affaires de cette Cour pendant l'absence de son pere. Mme. la Grande Duchesse de Toscane est partie de la Favorite, pour aller au Bourg Imperial, où Elle doit faire ses Couches. M. Christiani Commissaire de Guerre est parti pour Passavv, afin d'y passer en revuë les Troupes de Baviere, qui vont joindre l'Armée Imperiale, & les conduire ensuite en cette Ville, où l'on croit qu'elles seront embarquées, pour qu'elles soient plutôt en Servie. On dit que ces Troupes sont l'élite de celles de S. A. Electorale de Baviere, & que c'est principalement à la sollicitation de la France que ce Prince a accordé ce secours à l'Empereur. Les Troupes Saxonnes doivent être arrivées le 29. du passé à Tockay; & avoir delà continué leur marche pour Petervvaradin. Les dernieres nouvelles de notre Armée portent, qu'elle a passé le Danube à Cubin sur deux Ponts de Batteaux. On fit aussitôt publier des ordres rigoureux que personne venant de la Comté de Paczny, ou du Bannat de Temesvvar ne puisse passer le fleuve pour venir du côté de l'Armée sans avoir fait quarantaine. On veut tâcher d'arrêter les progrès de la contagion, qui fait toujours de grands ravages dans ces deux endroits; & empêcher qu'elle ne se communique dans les endroits qui ne sont pas infectez. Le Juge du village de Batzina a été pendu pour avoir servi d'espion aux Ennemis. Suivant l'état que le General Comte de Konigsegg a envoyé ici de l'Armée Imperiale, elle se trouve encore forte de 40. mille hommes effectifs, desorte qu'après la jonction des Troupes Saxonnes & Bavaraises, elle sera en état de faire quelque operation d'éclat avant la fin de la Campagne. On vouloit revoquer en doute la reduction d'Orsovva; mais elle n'est que trop veritable. On avoit toujours esperé que cette Place soutiendrait jusques à ce qu'on put faire marcher l'Armée pour obliger les Turcs d'en lever le Siege. Ces esperances avoient même redoublé, depuis que l'on avoit reçu la nouvelle de l'arrivée du secours qu'on lui envoya, en dernier lieu. Les Ennemis y ont fait un butin considerable, l'artillerie consistoit en 120. pieces de canon d'un gros calibre, parmi lesquels, il y en a 20. qui furent fondus ici en 1734. Ils y ont aussi trouvé quantité de marchandises de grand prix qu'on y avoit refugiées. La faute n'en sauroit être imputée à M. de Cortemberg, Commandant de cette Place. Cet Officier s'est acquité de son devoir avec la dernière exactitude. L'air de cette Gat-

**MERCURE
HISTORIQUE
ET
POLITIQUE,**

*Contenant l'Etat présent de l'Europe,
ce qui se passe dans toutes les Cours,
les Intérêts des Princes, & ce
qu'il y a de plus curieux pour le*

Mois de Novembre 1738.

**Le tout accompagné de Réflexions
Politiques sur chaque Etat.**

**A LA HAYE,
Chez HENRI SCHEURLEER,
M. DCC. XXXVIII.
*Avec Privilege.***

Num. 10.

. 109

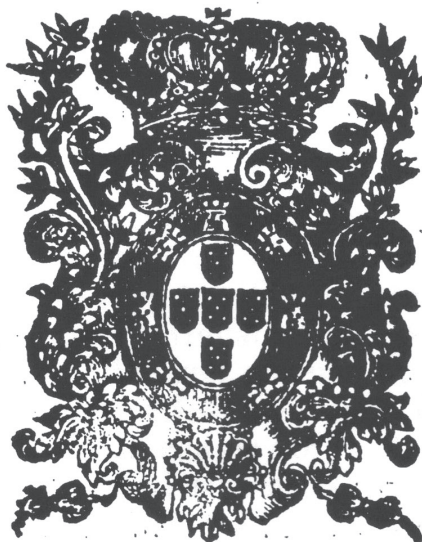
GAZETA

DE LISBOA

OCCIDENTAL

Com Privilegio

de S. Magestade

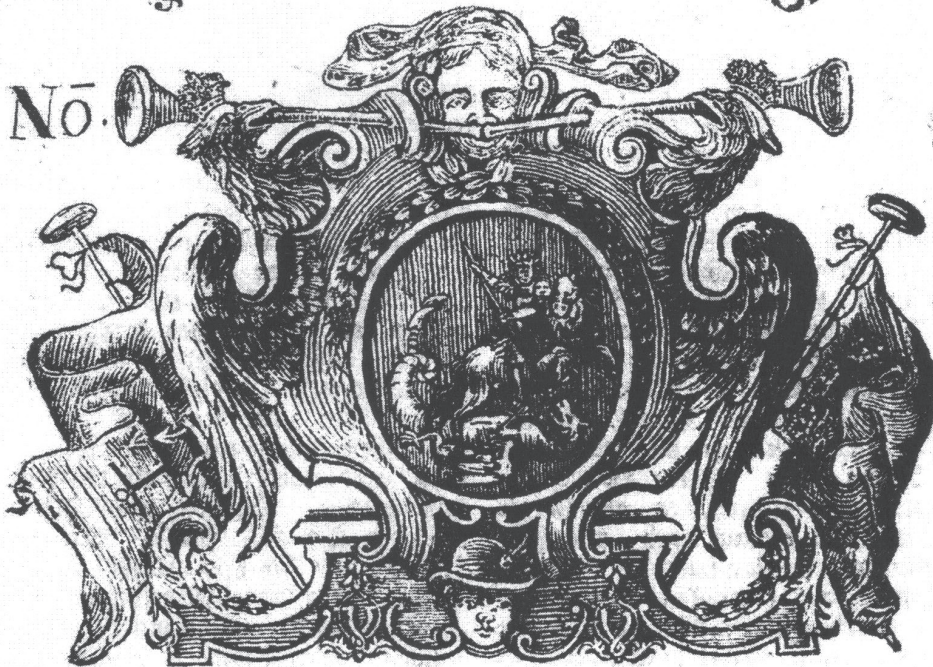

Quinta feira 6. de Março de 1738.

ILHA DE CORSEGA.
Porto-Vecchio 31. de Dezembro.

INFORMADO o Baram de Neuhoiff do embarque, que se prepará em França a favor dos Genovezes, e das vozes, que se tem feito correr, de que logo que o seu esperado socorro chegue a esta Ilha, aceitaremos as condições, que nos quizerem propôr, escreveu á Regencia dizendo, que a esta Naçam toca ponderar maduramente o que deve fazer, no caso, que França mande effectivamente as Tropas, que se diz: que se quizermos voltar outra vez a sofrer o jugo dos Genovezes, nam poderá fazer mais que queixar-se da sua fortuna; mas que se ao contrario insistirmos na resoluçam de defender a nossa liberdade, elle a sustentará efficazmente, e com todas as forças, com que os seus amigos lhe podem assistir. Recebida esta carta, fez a Regencia convocar a Córte os Deputados de todas as Cidades, e Villas, que tem reclamado a sua liberdade,

Donnerstags den 16. November. 1738.

Wien vom 28. Oct.

Da bisher von verschiedenen Personen, welche an den Ungarischen Gränzen die Quarantaine zu halten gehabt, allerhand Excesse verübet, und den diesfalls verordneten Commissarien keine Folge geleistet worden: so ist der Schluß gefasset, daß zu Vermeidung anderer dergleichen Unordnung nicht weit von der Stadt Ofen zu Rezkamerth ein Contumaz-Haus erbauet werden soll. Von Femeswar wird berichtet, daß die ansteckende Kranckheiten, daselbst ziemlich nachgelassen, und die Kauffleute daher ihre Gewölber wieder eröffnet haben. Eben diesen Nachrichten zu Folge suchen die Einwohner im Bannat überall um höchsten Kayserl. Schutz wieder an, und wollen sich submittire, bitten aber daß sie keinem Camerali mehr unterworfen seyn möchten, sondern sie wollen lieber eine gewisse und nahmhafte Summe zur Cammer geben, für welche der ganze Bannat zu stehen sich verbindlich machet.

B b b b

Es ist demnach zu Treibung dieses Wercks, und um solches in Richtigkeit zu bringen, ein Bischoff aus ihrer Nation, nebst einem Hauptmann und Dollmetscher, zu ihnen in das Gebürge im Bannat abgeschicket worden. Die Türcken sollen sich mehrentheils aus gedachtem Bannat zurück gezogen haben, bis auf den Paß Meadia, den sie starck besetzt halten. Der Herr Feld-Marschall, Graf von Wallis, ist bereits zu Offen angelanget, von wannen er nach gehaltener Quarantaine anhero kommen wird, um sich von dem ihm zugestoffenen Fieber curiren zu lassen.

Ein anders vom 2. Nov.

Dre etlichen Tagen wurde an den Pring Carl von Lothringen Kayserl. Ordre gesendet, nächstens wieder von der Armee anhero zu kommen; doch auch zuvor die gewöhnliche Contumaz zu halten. Weil die Türcken aus Orsova, und dem Bannat, öfters im Bellgrader-District herum streiffen;

als